

Strike by the Employees of the Shimoga District Co-operative Bank.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ೪ ದಿವಸಗಳ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಏನಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ನೌಕರರ ಒಳಜಗಳದಿಂದಾಗಿ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ನಡೆದಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ೨ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಮುಂದೆ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವರವರಲ್ಲಿ ವೈಪೋಟಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಈಗ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬಿಡಲೀ; ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಲ ವಗೈರೆ ದೊರೆಯದಂತಾಗಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಈಗ ಸಿಕ್ಕದೇಹೋದರೆ ಅವರು ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಸಿ, ವಿಷಯ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಒಳಜಗಳಗಳು ಏನೇ ಇರಲಿ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ತಾವು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗದಂಥ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ; ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೆಲವು ನೌಕರರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಕರೆದು ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇವತ್ತು ಅಥವಾ ನಾಳೆ ಒಳಗಾಗಿ ಒಂದು ಪರದಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪರದಿ ಬಂದಮೇಲೆ ನಾವು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ;

MR. SPEAKER.—The Business Advisory committee is meeting today. We can discuss this matter.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ಕೊಡಗಿ.—ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ನೌಕರರು ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಈ ಮಂಷ್ವರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನದೊಂದು ರಿಕ್ವೆಸ್ಟ್ ಇದೆ ೫ ಗಂಟೆ ಮೇಲೆ ನಾನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ರಣೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್‌ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಮಿಷನ್ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಿದೆ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ತುಂಬಾ ಇರುವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕ್ಲಾಸ್ ರೂಮ್ಸ್ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. Therefore, I request the Chair to take up this matter when the Minister for Education is present in the House.

MR. SPEAKER.—We will take it up afterwards.

General Discussion on Budget (Continued)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಹೊಸಸಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಉಪನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಗಂಭೀರವಾದ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು 'ಬಸವ ಪುರಾಣ' ಎಂದು ಕರೆಯು

ತೋನೆ. ಈ ಬಸವ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಮುಖ್ಯವಾದ ಉದ್ದೇಶ ಎಂದರೆ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ನೇಮಕಾತಿ ಒಳಗೆ, ವರ್ಗಾವಣೆಯೊಳಗೆ ಮತ್ತು ಬಡ್ತಿಯೊಳಗೆ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಗುರುತರವಾದ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಎರಡು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ ಅಂತ ಅವರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಜಾತಿ ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಕಡತ ತೆಗೆಸಿ ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನೇಮಕಾತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಬಡ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ಜಾತೀಯ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ ಅಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪದದಲ್ಲಿ ಹೇಳದೇ ಇರಬಹುದು. ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಪಾರ್ವತೀಕರ್ ಮತ್ತು ಭಗೀಶ್ ಅವರು ಸಮರ್ಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ವೆಸ್ಟ್‌ಇಂಡೀಸ್‌ನ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾವ ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ ? ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದ ಭಟ್‌ರವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆ. ಸಿ. ರೆಡ್ಡಿಯವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾವ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ? ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಳಿಯ ಛೇರ್ಮನ್ ಆಗಿ ರಾಮಯ್ಯನವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದು ಯಾವ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ರಾಮಯ್ಯನವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದು ಗುಂಡೂರಾಯರ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಹೌದು ಸ್ವಾಮಿ, ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದರು, ಇವತ್ತು ಎಷ್ಟು ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಲಿ. ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಬೇಡ ಬಂದರೂ ಕೆಲವರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಹಾಕಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಕಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತದ ಸಂಕುಚಿತ ಸಂಭಾವನೆಯಿಂದ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು ಅಂತ ಹೇಳದೆ ಗತಂತರವೇ. ಸ್ವಾಮಿ, ಕಳೆದ ಸರ್ಕಾರದ ನೇತಾರರು ಅವರ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು, ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಉಪ ಕುಲಪತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು, ಇದು ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಅಲ್ಲವೇ ? ಉಪಕುಲಪತಿಗಳ ಮೇಲಂತೂ ಸಾವಿರಾರು ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿಯೇ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಉಪಕುಲಪತಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅದುಗೂ ಪಕ್ಷದ ಆಣತಿಯಂತೆ, ಆದೇಶದಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಎಷ್ಟು ಆಪಾದನೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಯಿತು.

ಬಸವ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಶನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ ಪುರೋಹಿತರುಗಳಿಂದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜಪುರೋಹಿತರೆಂದೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ರಾಜಪುರೋಹಿತರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಉಪನಾಯಕರಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುರುಗಳಾಗಿದ್ದರು. ರಾಜಪುರೋಹಿತರು ಇವಳ ಮನೆಗೆ ಸದಾ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಆ ವಿಧ್ಯಾರಣ್ಯರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಕೇಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಹೆಸರು ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಸುಮಾರು ೧೨ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅವರ ಸಭೆ ಇವರಿಗೆ ಇತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ರಾಜಪುರೋಹಿತರನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಉಪ ನಾಯಕರು. ಆದರೆ, ಇವತ್ತು ಮಾತ್ರ ರಾಜಪುರೋಹಿತರು ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಕೆಲಸ ಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಪಥ್ಯ ಆಗಿದೆ. ಒಬ್ಬರ ಗಂಡನಿಗೆ ಮೋಸಗಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕಿದಂಗೆ ಇವತ್ತು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆದೇಶ ಮೇರೆಗೆ

ಚಾಚೂತಪ್ಪದೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತ ಕಾಲ ಇತ್ತು. ಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಈ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಯಾಗಿದೆ, ಸೂತ್ರದಾರರು ಬೇರೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಅವರು ದೇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದವರು, ನಾವು ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ದೇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರು ಇದ್ದೇವೆ. ನಾವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಗಳು, ಸೂತ್ರಧಾರ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಾನೆ. ಇದೆ ನಮ್ಮ ಉಪ ನಾಯಕರಿಗೆ ೧೨ ಪರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇದೇ ಸೂತ್ರದಾರರಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ಉಪ ಸೂತ್ರದಾರರೂಬ್ಬರು ದೆವಲಿ ಯಲ್ಲಿದ್ದರು, ಅವರು ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದರು, ಬಹಳ ಬೇಗ ಮರೆಯಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುಪಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಆ ಪಕ್ಷದ ಅಧಿನಾಯಕರ ಆದೇಶದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ದಾಸ್ಯದ ಚಿಹ್ನೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇವರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಖಾಸಗಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಡಬಲ್ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಫೀಜನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟರು, ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಯಿತು, ಸರ್ಕಾರ ಇವತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಜನರಿಂದ ಶುಲ್ಕ ವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಖಾಸಗಿ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತವಾಯಿತು. ಇದು ಯಾರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು, ಯಾರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಉಪನಾಯಕರು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಅವರು ಹಾಜರಿಲ್ಲ. ಆಕ್ಟಾಯಿ ರದ್ದು ಮಾಡಿದಿರಿ, ಎಂಟ್ರಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಿಲ್ ತಂದಿರಿ, ಅದು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಟ್ರೈಕ್‌ಡೌನ್ ಆಯಿತು. ಇಂಥ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಪುರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಸರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ. ಪುರೋಹಿತವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸ ಇರಲಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ಮಡಿವನ್ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪೀಠದಲ್ಲಿದ್ದರು)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮೇಡಮ್, ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೂ ಆಕ್ಟಾಯಿ ಅಬಾಲೆಡ್ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಅಪೂರ್ಣ ಅದೇ ಆಗಿತ್ತು, ಇವತ್ತು ಅದೇ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಹಳ ತರಾತುರಿಯಿಂದ ಎಂಟ್ರಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ತೆಗೆದು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತ ಉದಾತ್ತ ಸರ್ಕಾರ. ಈಗ ಆ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿ ಬಂದಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಮತೋಲನ ವನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಪೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಪರ್ಮಿಟೋರಿಫ್ ಇನ್‌ಕ್ರೀಸ್ ಮಾಡಿದರಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಯಾರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದರು, ಯಾರಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದರು, ಯಾವ ಸಮಾಜದ, ಯಾವ ವರ್ಗದ ಹಿತ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು ಪರ್ಮಿಟೋರಿಫ್ ಇನ್‌ಕ್ರೀಸ್ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನಗೆ ಮಾನ್ಯ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅವರು ಹೇಳುತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲಾ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು, ಇದಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲರೂ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರೇ, ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಅವರ ಧೋರಣೆ ಏನು ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅವರು ಏನಾದರೂ ಪರ್ಮಿಟೋರಿಫ್ ಕಡೆಗೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಆಕ್ಟಾಯಿ ಬೇಡ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ? ದಯಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

MADAM DEPUTY SPEAKER.—I think now it is better to allow him to speak and when you are going to speak, you can speak about it.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ: ರಾಜಪುರೋಹಿತರ ಆಣತಿಯಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದ ವರ್ತಮಾನ ಅಳಿಯಂದಿರು ಇದ್ದರು. ಅವರ ಆಣತಿಯ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಅದರ ಪ್ರವೇಶ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಚೇರೈನ್ ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ೮ ದಿವಸ ಆದರೂ ವಾಸ್ತವ್ಯವಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಏರ್‌ನ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ Chief Minister of Karnataka...ಅಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಈಗ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಯಲ್ಲ, ಇವರ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆಗಳ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಉಪನಾಯಕರು ಹೇಳಬೇಕು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಜನ ಪುರಸಭೆಗಳ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಸಭೆಯ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಏತಕ್ಕೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಆಗ ಅವರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ: ಅರ್ಬನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದರು, ಇವರು ಅರ್ಬನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿ ಎಷ್ಟು ಪೈಸೆ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಉಪನಾಯಕರು ಹೇಳಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದನ್ಮು ದಿವಾಳಿ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಲ್ಲ ಅಂತ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೊಕ್ಕಸ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದರು ತಾನೇ ಖಾಲಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ. ಅರ್ಬನ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡದೆ ಸರ್ಕಾರ ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಗುಂಬೆಯನ್ನು ಕೂರಿಸಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ ಜನ ಏನು ದಡ್ಡರಲ್ಲ. ಒಲ್ಲದ ಗಂಡನಿಗೆ ವೊಸರನ್ನೆ ಕಲ್ಲು ಕೇಡಂತೆ. ಅವರಿಗೆ ಏನಾಗಿತ್ತು ಅಂದರೆ ಅವರೇ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಪಾಲು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ರಾಜಾ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ದುರ್ದೈವ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಬೇಡದ ಅಟಿ ಆಡಿ ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಕೋಪ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಗುರುತರವಾದ ಅಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಟೆನ್‌ನಂತೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಅನ್ಯಾಯ ಇದನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಆ ಭಾಗದ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದವು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಲುಕ್ನಾನು ಆಯಿತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ದುಃಖ ಅರಣ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಡಿದು ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಯೂಕಲಿಫ್ ಹಾಕಿ ಈ ದೊಡ್ಡ ಬಂಡವಾಳ ಶಾಖೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಧೀಮಂತ ನಾಯಕರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಧಾನಿವನ್ನೇ ರದ್ದು ಮಾಡಿದಂತ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಬಂಡವಾಳ ಶಾಖೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ ? ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇನು ? ಅಲ್ಲಿ ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇನು ? ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇನು ? ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಲುಕ್ನಾನು ಆಯಿತು ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಈ ೪೦ ವರ್ಷದ ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲಾ ಇವೊತ್ತು ಯುಪಕರ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ, ಏನೋ ಉತ್ಸಾಹ ಇದೆ, ನಾನು ಒಬ್ಬ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪಕ್ಷಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡೋಣ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟೋಣ, ಇಂತಾದ್ದು ಮಾಡಿ ಅಂತ ಹೇಳುವ ಉದಾರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅವರು ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ನನಗೆ ಬೇಸರವಾಗಿದೆ. ಇವರು ಆ

ಮಾತನನ್ನು ಹೇಳಬಹುದಿತ್ತು. ಇವರ ರಾಜಕೀಯ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ನೀವು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಇದರಿಂದ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ ಅಂತ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಲಿ ವರ್ಷಕಾಲ ಇಲ್ಲದ ಗೊಬ್ಬರನ್ನು ಕೂರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಂದು ಮುಂದೆ ನಿಡಬೇಕಾದ ಒನ್ನೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಈ ಶ್ರೇಷ್ಠವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕೆ ೬ ಅಂಗಳ ಅಸುಗೂಡಿಸಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದು ಇದೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮೊತ್ತ ರಾಜಕೀಯ ದೃಢೀಕಾರ ಇನ್ನೊಂದು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಬಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕಾದು ನೋಡಬೇಕು. ಯಾರಿಗೆ ಆಗಲಿ ಬಂದು ಅವೇನು ಕೊಡಬೇಕು, ಭ್ರಾನ್ತನಲ್ಲಿ ಛಿಂ ದರ್ಷನದ ಯುವಕರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅನೇಕ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬುಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ನಿರರ್ಥಕಗಳು ಇವೆ. ಯಾವನಪೂರಿತ ವಾದಂತ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕೆ ಹೊರತು, ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಮಾತು ಹೇಳಿದ ಅವರನ್ನು ಚಿಂತೆಗೊಳಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಉತ್ತರದ ಭಂಗ ಮಾಡುವ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡ ಲಿಲ್ಲವೇನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೂರನ್ನೋ ಸಂತ್ರಸ್ತರನ್ನೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾರಂಭ ಮಾಡಲಿಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಮಾಡಲಿಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೇ?

—ಸಿಂ. ಪಿ.ಎಂ.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಲುಕ್ಕಾನು ಆಗಬಾರದು, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಯೋಜನೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಹಣದ ಅಭಾವ ಇರಬಾರದು. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹಣ ಖಾಲಾಗಬಾರದು ಎಂಬುದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಬಂದು ಶಮಭಾಗೀರಿಯ ಮಾತು ಅವರಿಂದ ಬಂತೇನು? ಇಲ್ಲ. ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ತಪ್ಪನ್ನೇ ಇವರು ಮಾಡಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದರಿಂದ. ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಬಂದು ಸಮರ್ಥವಾದ ಅಪಾದನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟೆ. ಅಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ ಈಗ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಹಿಂದಿನ ಬಡ್ತಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚಕ್ರಾ ಮತ್ತು ವಾರಾಹಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತೂ ಆ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಬಂದೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿವೆ. ಇವತ್ತೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ನಿಲ್ಲಿವೆ. ಆ ಬಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವತ್ತು ಚಕ್ರಾ, ವಾರಾಹಿ ಹಾಗೂ ಸಾವಿ ಹಕ್ಕು ಯೋಜನೆಗಳೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮೇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿವೆ. ವಿದೇಶದಿಂದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಹೇರಳವಾದ ಲುಕ್ಕಾನು ಮಾಡಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅದೇ ಹಣದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇವತ್ತೂ ಅವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಇರಾನಿನಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಸಿಮೆಂಟ್ ಎಷ್ಟೋ ಪೊಲಾಯಿತು. ೪-೫ ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಕಂಡಾಪುರ, ಉಡುಪಿ ಮತ್ತು ಕಾರುಳಿಟ್ಟಿಯಲ್ಲೂ ಆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇರಾನಿನ ಸಿಮೆಂಟ್ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರು? ಯಾರು ಹೊಣೆ? ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಉಪ ನಾಯಕರಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಚರ್ಚಾ ವಾರಾಹಿ ಹಾಗೂ ಸಾವಿ ಹಕ್ಕು ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲಸಲ್ಲದ ಏರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಆಗ ನಾವು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬ್ರೇ ಹೆಚ್. ಡಿ. ಬೇವೇಗೌಡ.—ಈಗ ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲ.

ಬ್ರೇ ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಹೇ ಸುತ್ತಿವ್ವೇನಲ್ಲಾ.

ಬ್ರೇ ಹೆಚ್. ಡಿ. ಬೇವೇಗೌಡ.—ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಅಲೆಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಂದು ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಚಾರ್ಜಸ್ ಎನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬ್ರೇ ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಇದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೇನು ಹೇಳಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ. ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿದೇಶದಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿ

ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕಮೀಷನ್ ಹೋಗಿದೆಯೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಆ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಬಿದ್ದಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಪಾದನೆಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ. ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಕಮೀಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಧೃಡೀಕರಿಸುವಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ತಾವು ಹೇಳಿ. ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾವ್‌ರವರು ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಬಸ್ ಚಾಸಿಗಳನ್ನು ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಬಸ್ ಚಾಸಿಗಳನ್ನು ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂದಾಕ್ಷಣ ಕಮೀಷನ್ ಹೊಡೆದರು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? You are also a senior Member. If you want to make some allegations, you make specific charge.

ಶ್ರೀ ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—We can assume things. ಈ ತರಹದ ಅಪಾದನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಬೀತು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ತಂದಿದ್ದಾರೋ ಆ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಈ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ವಿದೇಶದ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ತರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶ ಇತ್ತು? ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ತರಿಸಿದರು?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ಕೊಣ್ಣಿ.—ವಾರಾಹ ಚಕ್ರ ಹಾಗೂ ಸಾವೆ ಹಕ್ಕು ಈ ಮೂರು ಒಂದೇ ಯೋಜನೆ. ಇದು ಡೈವರ್ಷನ್ ಯೋಜನೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಈ ಯೋಜನೆ ಅದೋಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಆ ಯೋಜನೆ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಬಂದು ಬಿದ್ದಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಬೆಂಕಿ ಸಕ್ಕಿ ಲಾಕ್ಕಾನ್ನು ಅಲ್ಲವೇನು? ಯಾವ ಬಡವರ, ಹಿಂದುಳಿದವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮನೆ ನಿವೇಶನ ಹಾಕಬೇಕಾಗುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯತಕ್ಕಂತಹ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನೆ ನಿವೇಶನಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದರೆ ಖಾಸಗಿಯವರ ಜಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ. ಆಕ್ಟಿವಿಸ್ಟ್ ಪ್ರೊಸೀಡ್‌ಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೂಪ್ ಹೋಲ್ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಕ್ಟಿವಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜಮೀನು ಏನಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಸುಗಳು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಪಲೇಟ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಹಾಗೂ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಕೊಳೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ ೧೦ ಗುಂಟೆ ಜಾಗ ವನ್ನು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗದೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿವೆ. ಎಲ್ಲ ಕೇಸುಗಳು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಪಲೇಟ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಕೊಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಜಮೀನು ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತನ್ನ ಹಕ್ಕು ಭಾದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ವಕೀಲರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಏಕೆ ಈ ರೀತಿ ವರ್ಷಾರುಗಳಿಗಿಂತ ಕೇಸುಗಳು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಪಲೇಟ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯಬೇಕು? ಇದನ್ನು ಅವರು ನೋಡಬೇಕು. ಬಡವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೈಟುಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್‌ಗಳನ್ನು ವೆಕೆಟ್ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಗುತ್ತವೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಏನೆಂದರೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್ ಈ ಜಮೀನನ್ನು ಏನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ಪರಿಹಾರಧನ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಧಾನ ಮಾಡುವುದು. ಕೂಡಲೇ ಪರಿಹಾರಧನ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಸೈಟುಗಳ ವಿತರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು

ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸೈಟು ವಿತರಣೆ ಕಾರ್ಯ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಪರದಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಓದಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಹಂಚನಗಿರಿ ಜನ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ವಾಸ್ತವ್ಯಗಳು ಏನಿವೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರತಕ್ಕಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಅವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಇದತ್ತು ಯಾವ ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಆ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಈ ಹಣ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವಾಸ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾರ್ಡನ್ ಅಂತ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ನೇಹ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪುಸ್ತಕ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ವಾರ್ಡನ್ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಹ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಟ್ಟೆ, ಸ್ನೇಹ, ಪುಸ್ತಕ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ೫೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ೫೦೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಸಹ ಹಾಕಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಯಾವುದರೂ ಬಹು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ದೊಡ್ಡ ಕಂಡರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕ, ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಬಾಕಿಯವರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ತಾವು ವಾಸ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಾರ್ಡನ್ ಹಾಗೂ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವವನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ತಮಗೆ ಎಷ್ಟು ರವೆ, ತುಪ್ಪ, ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೋ ಸ್ವರವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕಂತಹ ಈ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಮಕ್ಕಳು ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಲು ಹೊರಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಹಾರ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಹಿಂದಿನ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಂತಹವರು ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರು. “ಈ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಒಂದು ಹದ್ದು ಬಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ ನಾನು, ಗೇಣಿದಾರನು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಪರಿಹಾರ ಧನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ನಾನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪಡೆದು, ಅದನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಕೊಡೋಣ” ಎಂದು ಅವರು ವಚನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ನಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ೪೦-೪೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅಷ್ಟೂ ಬಂದರೆ ಭೂ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಕೊಡೋಣ, ಆಗ ಗೇಣಿದಾರರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಣೆಕುಯ್ಯ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಫ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಪಟ್ಟಾ ಕೊಡಬಹುದು” ಎಂದು. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಈಗ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಇದತ್ತು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂತಹ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಭೂಮಾಲೀಕರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಏನು ಸಹಾಯ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟು ಈ ಗೇಣಿದಾರರನ್ನು ವಿಮೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಹಕ್ಕು ಪಟ್ಟವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಾವದ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಮಲನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ರೈತರು ಇಂತಿಷ್ಟು ಗಾಢ ಸೌದೆಯನ್ನು ಕಾಡಿದರೆ ತರಬಹುದೆಂದು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಪದ್ಧತಿ ಏನು ಇತ್ತೋ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ಏಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಎಂದೂ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮಲನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಏನು ದಿಫೋ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಇದು ಬಹಳ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರ

ಮನೇ ಸುತ್ತಾ ಅರಣ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರೇನೂ ಅಲ್ಲಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೇ ಒಣಗಿ ಬಿದ್ದ ಸಾಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅದೇನೋ ೫ ರೂಪಾಯಿ ಶುಲ್ಕ ಕೊಟ್ಟು ಒಬ್ಬ ರೈತ ಇಂತಿಷ್ಟು ಸೌದೆ ತರಬಹುದೆಂದು ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೆ ಇತ್ತು. ಆ ಪದ್ಧತಿ ಯನ್ನು ಏಕೆ ರದ್ದು ಮಾಡಿದರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೀವು ಏನೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಡಿಪೋವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರಿಗೆ ದಿನಪ್ರತಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲೂ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೇಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ತಿಯವರಿಗೂ ಸಹಾ ಗೊತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರೈತರು ೬೦-೭೦ ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಡಿಪೋಗೆ ಹೋಗಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕನ್ನು ವುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರು ಈಗತಾನೇ ಉಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರನಿದ್ದೇನೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಒಂದು ಕಾಂಪೌಕೋ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈಗ ಅಡಿಕೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಲೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಮೂರೂವರೆ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದ್ದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಐದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಗೆ ಏರಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಸೇರವಾಗಿ ಬೆಳೆಗಾರರ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರಗಾರರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಉಪ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಂಗಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI A. LAKSHMI SAGAR (Chickpet).—Madam Speaker, the Hon. Minister for Finance appears to have prepared his speech in haste. But he has scored a mark in making a longest speech that a Finance Minister could ever make. But the longest speech does not contain anything new. It contains mostly repetitions and his commentary and his own gloss over a number of things about which he has dealt with in greater detail. He has sought to tread the same old trodden path. There is nothing original about it. No thrust of economic programme is indicated. No pointed attention is sought to be indicated. All old things have been repeated and an exercise in tautology has been thoroughly made. Then Madam, he has not been able to focus on basic problems and the necessary correctives to be introduced in the implementation of the plans after having had experiences in this country for a long period. Then, one familiar argument that appears to be made by the way of reply by the Hon. Minister for Finance, perhaps others will have some opportunities to participate in the debate, is that if there are mistakes they are committed by the previous Government both in the State and also in the Centre. I submit Madam, this is a fallacious argument. Mr. Moily and Mr. R. Gundu Rao and others were a part of the same establishment till September 1979. The same leader—the same party, only for a brief period between September 1979 and January 1980. When Sri Deveraj Urs resigned on his own, the same party was in office. The same progress and the same implementation style, everything was there since 1972 at any rate. It is not open to them now to

disclaim of their responsibility having in power for the last five to six months. You cannot expect to do miracles as Sri Chandrasekar has contended. We never expressed such an opinion. Sri Basavalingappa also did not say that miracle has not been achieved. All that has been said namely that the Government which is in office for the last six months has not been able to indicate the direction in which they are going. They do not seem to have addressed themselves to the serious task that is facing the State. It might be characterised by saying the performance during the last six months, is one which lacks lustre. There is the absence of dynamism. This could be legitimately said. You may say that decision to abolish some Boards and Corporation has been taken. In the matter of industrialisation of the State in the backward areas, some decision has been taken. I am not denying it. But, as a Government, it has not been able to focus the attention on many other burning problems of the State. Then, another part of the same argument is that, they are not responsible for all these things. So far as the Central Government is concerned, the entire blame is put on Sri Charan Singh and his Government. I humbly submit that, Mrs Gandhi and her party were squarely responsible in placing Sri Charan Singh in the office of the Prime Minister. But for her party, he would not have been the Prime Minister. If anything he has done, you have got to take blames fairly on your head. The argument that the Charan Singh's Government was entirely responsible, and that you have taken over the office very recently, is not sustainable. There is no point in blaming the previous Government. All of you were the attendants of the baby you are holding. As Sri Veerappa Moily said, the Government cannot throw away the child and disown its responsibility. You have to shoulder it with all your eyes wide open. It is your duty to protect the baby and the bath-tub also. The economic survey presented to the House for the year 1978-79 contains mainly data, without analysis. I must thank the Government and particularly, the Planning Department for having accepted my suggestion made in the Budget speech in the year 1978. The economic survey is an useful document but it can be more useful, if it contains an analysis of the economic situation in the State. It should be an incisive analysis into the working of the entire economic situation in the State.

Then I will come to the most important part in the Budget speech of Sri Veerappa Moily, appearing on page 6, wherein he outlines the broad objectives which have been kept in view while presenting the budget. He has outlined as many as 12 objectives. But, there is nothing new in them. In some places he has copied.

He has taken some objectives verbatim indicated in the draft Fifth Five Year Plan for the years 1978-83, prepared by the Planning Department. Of course, few of them are omitted. Therefore, I say, there is no originality in the Budget proposal placed before this House by Sri Veerappa Moily. You have stated that, these objectives would be kept in view while formulating the policies and programmes of the Government. If that is so, in the light of your experience in the Government, you should have had a original look at the entire thing and then you should have formulated the policies and programmes. So far as, objective No. 1, "To achieve a growth rate around 7½%" I submit that it is a very tall claim. I will place some facts before my learned friend Sri Veerappa Moily to make him appreciate the point that I am trying to make out.

The real income of Karnataka has increased from Rs. 1,984 crores in 1970-71 to Rs. 2472 crores in 1978-79. This means that the real income of the State has increased by 24.6 per cent over a period of 8 years i.e., the annual growth rate works out to 3.1 per cent only. Actually, the years 1972-73, 1974-75 and 1976-77 have been years of negative growth in the State. The real per capita income has increased from Rs. 685 in 1970-71 to Rs. 726 in 1978-79 i.e., increase of only 6.1 per cent in 8 years or at the rate of 0.8 per cent per annum. On the basis of the past experience, it is very much unrealistic to state that the State would achieve a growth rate around 7½ % during 1980-81.

Then, Sir, agriculture which accounts for 55 % of the total income of the State. Even in this sector, the State has been able to achieve a growth rate of only about 2.7 per cent per annum. The real income from agriculture has increased from Rs. 1120 crores in 1970-71 to Rs. 1360 crores in 1978-79 i.e., an increase of 21.4 per cent in 8 years.

In the case of large scale Industry, it accounts for 7.9 % of the total State Income. The annual growth rate in this sector is 3.9 %. The real income has increased from Rs. 149 crores in 1970-71 to Rs. 196 crores in 1973-79 or by 31.5 per cent in 8 years.

Therefore, Sir, these figures clearly lead to the conclusion that it is not possible for the Government to achieve a growth rate of 7½ % during 1980-81. The National Fifth Five Year Plan was aimed to achieve growth rate of 4.7 % only. Even, the revised plan drawn by the present Congress (I) Government aims at 5 % growth rate at the current prices only.

3-00 P.M.

These are the constraints within which you have got to work. Further, the last point on this item is the State Government does not have the capacity to invest the resources and administrative capability to achieve a growth rate of $7\frac{1}{2}\%$ in one year. I would like to buttress my point Sir, the Institute for Social and Economic Change has prepared a book-let (Planning and Perspective). According to the Institute, "thus, the total investments at 71-72 prices required both in the Public and Private Sector in the 15 years respective plan would be Rs. 10,872 Crores. This would require an average rate of interest to raise from 19.8% during the fifth plan to 28.4% during the seventh plan period. I am not very sure of correctness of the figures But I do maintain that it does indicate that the State Government does not have the capacity to invest so much of resources, to achieve the growth rate you have indicated for achieving during the year 1980-81. Therefore your claim of achieving of $7\frac{1}{2}\%$ growth rate during this year is un-realistic fanciful and not capable of achievement.

Then Sir, other economists have also opined similarly. I may straightaway quote one article which appeared in Deccan Herald dated 19-4-1979 by Professor G. Thimmaiah of the Social and Economic Change Institute and he says it is not possible. Sir, Objective 2) is to reduce regional imbalances in Rural and infrastructural development. The objectives does not reflect these intention, though you have talked of reducing regional imbalances and there was some lively discussion at question hour yesterday and you were trying your hard to convince the members of the necessity of looking afresh into this matter and doing something, so that these regional imbalances could be reduced if not eliminated. One method by which you seek to reduce regional imbalances is to make larger allocations on specific irrigation projects mentioned on page 9. a budget speech. These higher allocations intended will be mainly absorbed by impact of higher prices like building materials, Cement, Iron, Labour etc., and certainly they do not go to reduce the regional imbalances. This I want you to kindly bear in mind. The higher allocations you have made would be absorbed as a result of higher wages to be paid, higher cost of materials and other infrastructural prices and so much less would be left and this will nothelp to solve regional imbalances and you have mentioned big-stickson page 8 of your budget-speech specifically which get lower percentage on outlays as shown in Economic Survey in page 25. This page 25 is very informative one and I want you to look at it. "Share of districts in the Divisional State Plan outlay for the year 1979-80" I do not

want to read the entire paper for the year 1979-80 which are supposed to be farward, have been given larger share of outlay. And districts which are known to be backward, they have not been given their due share. This is the pattern that you get. I have made a mark but I don't want to read it. This has been the performance. This imbalance is not sought to be resolved and solved, by a specific economic programme. You may say by an answer that the recent industrial policy in trying to help private Entrepreneurs to invest money which the State Government would be able to help them by way of power supply, capital investment and other inputs this will also not solve the problem, immediately. Let us see what happens. The Regional imbalance is there. One specific instance I should like to say in particular, is the per-capita income of Bijapur is Rs. 694 and of Kodagu is Rs. 2,535 i.e. 3½% higher than the Bijapur dist. Obviously imbalances have increased. The planning has not brought about equitable distribution and investment. But that is not the end of the entire story. Not only there has been regional imbalances; on the other hand, there is another aspect of the problem namely there has come into existence a wide cleavage and disparity in the development between Rural Sector and Agricultural Sector, Rural and Urban Sectors. The Urban Sector has been favourably treated, and the Rural Sector has been unfavourably treated. Sir, the Department of Bureau of Economics and Statistics has brought about a Brochure entitled "UN-EQUAL MARCH" in which they have categorically analysed in the light of fact and figures and they have said that there has been failure of Planning in making an allround development of the state by bridging gulf between the Rural and the Urban areas. It has been said that the Rural people have made tremendous progress in the matter of production of food-grains. There appears to be some substance in this argument. Between 1960-61 and 78-79, the food production in Karnataka has increased from 39.30 Lakh tonnes to 75.11 lakh tonnes or by 91%. A tremendous and phenomenal progress has been made in the matter of food production. Dr. Swamynathan has said "What we need from the Agriculture Sector is not only more food but also more income." This is the substance of the problem. Sir, I read one or two passages from this Brochure and you will kindly bear with me. They are very short. "Disparity in earnings, between the Rural and the Urban, the Bureau of Economics and Statistics has been preparing estimates of income of the state and also estimates of per-capita income. The Bureau has already worked the Rural Urban break-ups of the State income for some selected areas namely 60-61, 70-71, 75-76. In this context the interest to

determine with the distinction between the Rural and the Urban area^s is to some extent arbitrary. The estimates of income considered here are at current prices only.

“ The income of Karnataka State has gone up from Rs. 691.64 Crores in 1960-61 to Rs. 3225.40 Crores in 1975-76. The increase works out to 366.3 per cent over a period of 15 years which means an annual average of 24.4 per cent. The income from urban sector has increased from Rs. 164.91 crores to Rs. 1071.29 crores, thereby recording an increase of 549.6 per cent during the same period, while the rural income has increased only by 309.0 per cent.”

This is about the State income. Now, about per capita income.

“ The per capita income is a better indicator of development. The per capita income of Karnataka was Rs. 295.72 in 1960-61 and Rs. 1004.61 in 1975-76. That is, at current prices, the per capita income increased by 239.1 per cent. As against that, the urban per capita income went up by as much as 334.7 per cent whereas the rural per capita income has increased only by 205.7 per cent. That is to say, the urban per capita income increased at an annual rate of 22.3 per cent while the rural per capita income increased by 13.7 per cent only.”

Thus it seen that the growth in rural per capita income has lagged behind that of urban per capita income.

Madam, this is one aspect to find out the disparity that has occurred and continues to grow unchecked. This disparity in the rural and urban per capita income is another indicator.

The value of rupee is an additional factor to be taken into consideration.

“ In 1960-61, the gap between the urban per capita income in Karnataka was Rs. 25.77; it increased to Rs. 140.97 in 1970-71 and to Rs. 486.14 in 1975-76. The rural income per person which was 91.8 per cent of urban per capita income in 1960-61 came down to 82.2 per cent in 1970-71 and fell further to 64.6 per cent in 1975-76. The urban income per person in Karnataka is more than 1.5 times the rural level.” This is the point I would like you to think over.

Now about the disparity in expenditure on consumption :—

“ In 1961-62, the per capit expenditure on consumption was Rs. 24.98 in rural areas and Rs. 26.29 in urban areas. It had increased in 1973-74 to Rs52.32 in rural areas and to

Rs.66.50 in urban areas. This means that during the period of 12 years between 1961-62 and 1973-74, the per capita monthly consumption expenditure increased by 109.5 per cent in rural areas, while it has gone up by 153.0 per cent in urban areas."

So, it belies the claim that the Government is making alround progress.

Mr. Moily has said in his Budget Speech, and I would like to refer to the same *i.e.*, page No. 2, which runs as follows.—

"At the national level, there has been an all—pervasive change—a change from political instability to one of stability, a change from a lack of governance to that of a purposeful and effective direction and a change from a complete lack of determination and dynamism in concretising the philosophy of growth with social justice to that of rededication to the socio-economic philosophy of achieving a more egalitarian society carrying greater benefits to rural areas and the weaker sections of society."

This is belied by the facts and figures which I have supplied. The faulty planning in this country has resulted in the disparities between the people living in rural areas and the people living in urban areas. The gulf of disparity is continued, it is continuing and it is likely to widen. This is the situation about which you have not been able to address yourself and find a solution to this. All that you have been saying is that you would make every effort. This is not sufficient for a Finance Minister to say. He must be able to place before the House concrete programmes that could be achieved in a financial year.

As far as the utilisation of resources is concerned, the thrust of the previous Government and the present Government appears to be the same. Huge investments have been sought to be made towards power and irrigation and Mr. Moily has gone to the extent of increasing the outlay on power and irrigation. I want the Government to re-think about these huge investments in power and irrigation because the huge investments already made in irrigation and power over the years have not been able to return commensurate benefits to the people as expected of them. Projects have not been able to give the maximum utilisation capacity; they have not been fully exploited. No assessment is made regarding the returns accruing from huge investments made on power and irrigation, so far. In my very first speech on the Budget in the year 1978, I had drawn the attention of the Government to the fact that huge monies which have been spent

on power and irrigation and the projects have been working in such a fashion as not to get even income which is sufficient to meet the maintenance charges of those multipurpose projects; not to speak of returns from them. This is a very serious matter and I wish the Government applies its mind seriously to this matter. The usefulness of these multipurpose projects should also be considered afresh. The usefulness of these multi — purpose projects has been questioned by more than one competent authority. In the matter of power production and in the matter of bringing larger areas of land under irrigation, there have been serious doubts. These multi—purpose projects are entirely dependent on the vagaries of monsoon.

The classic example is Linganamakki. We are praying to Rain God and using methods to get artificial rain if possible. Let us hope we succeed. The construction of these multi purpose projects has created ecological imbalance. These are two important issues that are involved in the usefulness of these multi purpose projects and the Government must apply its mind and find out whether to continue these projects or not.

In my submission, in our state consistent with the topographical and geographical and other factors medium and minor irrigation projects would serve the interest of our people better, would give benefit to larger areas of our people, would cost less and would be more economical. Therefore, if at all you invest something it must be on minor and medium irrigation projects.

Then coming to the generation of thermal and nuclear power we are entirely dependent on hydro-electric projects which have failed us and are likely to fail us in future also. The perspective plan prepared by the Institute of Social and Economic Change has made a pointed reference to this, Point namely that the State Government cannot continue to depend upon the vagaries of monsoon and therefore on hydro-electric projects and suffer in the process. There has been continuous power-cut, retardation of industrial progress and industrial production, large scale unemployment, partial or full unemployment. These are some of the necessary attendant evils, because we heavily leaned and depended upon hydro-electric power. We have not been able to fully utilise the potentialities under the Kalinadi Project. It is limping. Crores of rupees have been sunk, perhaps sunk not to recover it at all. Therefore, I want the Government to think over this matter seriously and go in for more thermal power production.

Then Sir, it is very good of Mr. Moily that he has made a mention about the working of the State enterprises. I think good sense has dawned upon this Government, particularly on Mr. Moily and I

hope he will do something in this behalf. I should like to say a few words about the seriousness of this problem. There are about 38 state enterprises in our State. With the total capital investment of Rs. 459 crores, total capital employed in all of them is of the order of Rs. 403 crores. Profit earned by 18 concerns is about 16.50 crores. The loss incurred by 20 concerns is about 4.50 crores. Fourteen companies were floated between the years 1972-73 and 1976-77. Except the Karnataka Food and Civil Supplies Corporation which has earned an interest of 4.58% on a capital of Rs. 32 crores all the other 13 concerns are in the red. I do not want to dilate further and give more similar statistical figures. These concerns when created were for the purpose of giving more employment to the various sectors and in the process to get some return as a result of the good functioning of these concerns. But in the process most of these concerns have been a dead weight on the Government. They have not only not earned profits, not even normal profits, but had incurred heavy loss and the State Government must go to their help every year. Do you know the reason? One reason for the sad state of affairs is that this Corporation is not allowed to function properly and efficiently because of the interference of the political leaders. Most of these concerns are manned by top officials who are not entrepreneurs, who are not trained, who are not capable of running these institutions. And these concerns have become dumping pits for political thrown outs and other favourites of the ruling party. The sooner you cleanse these Augean stables the better it would be and the Government will be in a position to get some returns so that those moneys could be utilised for the developmental purpose of the State. You have indicated that you will do something in this matter by creating a monitoring cell and also provide enterpreneural and other technical advice so that all these institutions which are under loss would be able to function better. I hope and trust you will be able to do this by the time you present your next budget proposals.

Normally, most of the State Governments including the Central Government have huge deficits, deficits which cannot be bridged. The extent of deficits is indicated in the economic survey. I will read only one sentence. "The combined budgetary deficit of the State and the Centre have also gone up from 13 crores in the year 1975-76, to Rs. 134 crores in 1976-77, to Rs. 1016 crores in 1977-78, to Rs. 1852 crores in 1978-79, to Rs. 1698 crores in 1979-80." This is the state of affairs of the country including our state. Now how are you going to bridge this deficit of Rs. 82 crores is the big problem? I cannot live on borrowings for all time to come. I cannot live on overdrafts, Unless I apply for a declaration to be a pauper under the

Insolvency Act. Once I declare that I am pauper under the Insolvency Act nobody will give me a pie. I must go in for begging. But the State Government cannot go for begging. Though Mr. Moily is very cautious when he says about fresh taxation ...he uses a very expressive sentence here....He says this is large deficit of Rs. 136 crores. However, I am aware of the tremendous effort made by our State in the past to mobilise additional resources through taxes. Therefore, while making the proposals, I have kept in mind the impact of further taxes on common man and I have hence tried my best to avoid the same."

3-30 P.M.

He will not be able to avoid further taxation if he want to wipe out admittedly big deficit of Rs. 82 crores, Karnataka Government was notorious for depending upon overdrafts. I do not know whether the present Government would continue the tradition.

Then, Madam, regarding assistance from Central Government. You have said you are expecting a special assistance of Rs. 35 crores of which the other day Hon'ble Finance Minister had mentioned that the Karnataka Government has received Rs. 20 crores.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—We got the assistance by ways and means.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—So, you have not received the special assistance. You are now correcting the statement made yesterday. So, you may not get the special assistance. Because the Central Government itself is in difficulties. If anybody is under the impression that the Central Government is going to provide funds to the extent you require you will be in dilution. Let me make this point very clear. The economic situation in our country is so bad. You will not be able to get the assistance from them. That is the position. What has happened now. There has been increase in the petroleum products and fertilizers. There has been shortage of electricity everywhere and therefore you will not be able to get the required assistance from the Central Government. Therefore, the only course that would be open to you is to break the backbone of the citizens of Karnataka by imposing unbearable measures of taxation. This is the signal with degree of certainty. Otherwise the Government has to carry with this deficit every year. How long can you carry on with your economic programme with such a unsteady financial position with huge deficit of Rs. 82 crores in a financial year.

Then, Madam, I would like to say few words about taxation. In this connection I would refer the 'Economic Survey'. Karnataka has a unique distinction of having highest incidence of per capita income taxation in the country-next to Harayana. The distinction in 1970-71-percapita taxation burden was 5.1%. In 1977-78 it was 10% per capita taxation burden on the citizens of Karnataka. It was highest in the country and next only to Harayana. What are the areas of fresh taxation. That is the point we have to consider now. You have gone on increasing the slabs of existing taxes. No estimate has been made to assess the capacity of the tax-payer to pay the taxes-both direct and indirect taxes. Your efforts towards additional resource mobilisation by way of fresh taxation is almost nil. So, how are you going to get more monies to fill the deficit. This question I should like to pose. Taxes have been so increased in our State as to divert the trade to the neighbouring States. It should be kept in mind. It has not been done so far. So, I would like to know which is your area to increase the fresh taxation level.

Then, about taxation effort I wanted to say something. I think Mr. Nanjundappa would be able to clear my point. But he is not present here. Now, your capacity, your ability to raise funds by way of additional resources is limited and if you go in for additional taxation, you would be making an attack on the people of this State.

Then, about personnel management I would like to say a few words. There has been a phenomenal increase in the number of Government employees over the years. It continues to grow and major chunk revenue income of Rs. 912 crores is eaten up towards salaries of these Government employees. Posts have been created at the top-often times unnecessary and according to me there appears to be about 30% unnecessary staff in Government services. Vidhana Soudha is crowded and the quantum of work turned out is very less. There is no manpower planning in administration. So you must create posts wherever necessary to run the administration efficiently and minimise the posts wherever they are not needed. This problem is not new. This is going on over the years. I think my friend Mr. Moily would be able to address himself to this task and find out measures of economy and manpower planning in Government.

Agriculture has received a raw deal. I have already said the agriculturists are the backbone of this country. If agriculture fails everything fails in the country. It is the basis of all the activities in this country, particularly industry. If monsoon fails there is no electricity and most of the industries will be closed down and nothing

can be achieved, no progress can be achieved. Agriculture has not been given the due importance which it should be given. What is the amount of money you are spending on agriculture? What is the percentage of money you are spending on agriculture out of the total outlay? Agriculture gets only 14% of the total outlay. Madam Deputy Speaker, I should like to remind my Learned friend Sri Veerappa Moily that the Janata Party Government when it came to power had made a policy decision that 40% of the developmental expenditure should be on agriculture only, not only that but every paisa that is spent in the rural areas should be so spent as to see that the money does not come back to cities and towns. The second point is the most important point. You do not seem to have any such programme. I am not saying that you should copy what the Janata Party Government did. There is a saying that fools learn from their own mistakes and wise people learn from others' mistakes.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—We do not want to copy what the Janata Government did.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—I want you to consider the proposition. During the Janata Government 40% of the total developmental expenditure was set apart specifically towards increasing the expenditure in the rural areas and not even one paisa should find its place into the town or the city. That is the pattern in China. How much money you have been able to invest in the industrialisation of the State over a period of ten years and how much money you have been able to invest on rural and agricultural development of the State over a period of ten years. Have you got figures with you? I told you just now about the state of rural side. They have been given a raw deal. I am making a statement only regarding the policy matter. Prices of industrial goods have gone on increasing over the years, but the prices of goods produced by agriculturists have not increased to the same extent, if not more. This is the reality. There is a wide gap between the price paid by the farmer for what he buys and the price received by him for what he sells. Have you been able to do it? No. A number of constraints have been created. The rural areas have been neglected, totally neglected as compared to the manner in which the industrial side of the population is looked after. The Indian peasant born debt, lives in debt and dies in debt. You have so many schemes about small farmers, marginal farmers and landless labourers. But it has not touched the fringe of the rural poverty. Talk you may, but the facts strain your face. You have not been able to help them even after 30 years of independence. Therefore, Madam, I want a moratorium on all agricultural indebtedness for a period of five years, a moratorium on agricultural loans and other

debts for a period of five years for eventually writing off these loans. There has already been a demand of this type in Tamil Nadu and Maharashtra and the peasants will take up this issue in our State also. You will be doing them a greater service if you adopt such a policy here. So many Companies have been sunk, liquidated and the State Governments have taken over them by investing crores and crores of rupees. This may amount to a few crores for writing them off and relieve the burden of debt. This is the least that this Government can do to the rural poor, particularly the agriculturists.

The economic survey admittedly points out that there has been a steady increase in the number of educated unemployed and uneducated unemployed. I am not speaking about under-employment in the rural areas and also in the urban areas. The only schemes which my friend Sri Veerappa Moily can talk of the Stipendary Emplacements Scheme and Employment Affirmation Scheme and other various schemes which are connected with small and marginal farmers and the irrigation facilities. It does not admittedly solve the problem of unemployment, under-employment and also unemployment among the educated. The Employment Affirmation Scheme is not going to solve the problem of rural unemployment. Most of the monies which have now been extended to 95 Taluks, will go into the drain, into the pockets of the contractors, officials, and other anti-social elements. Sri B. Basavalingappa, the author of the scheme himself bemoaned when he was still in office as to how the money set apart towards the Employment Affirmation Scheme had been used. This is not going to help the rural poor. It only provides employment for 100 days in a year during slack season on the presumption that during the rest of the period the rural people men are usefully employed. This is not correct. This will not help towards the elimination of the rural poverty in our State. It only provides doles for them, it may marginally help the party in power politically, but it will not solve the rural poverty. If you pay wages only for 100 days in a year and thereafter close down all your schemes and stop aid to the rural poor it will not help. May I suggest a remedy? You must find out a permanent remedy, a remedy which would relieve the rural poor from the morass of crushing poverty and make them self-sufficient. You do not have such plans. Temporary expedients like Saridon, or Anacin and the rest for head-ache, cold, etc. will not solve the rural poverty. I suggest that Antyodaya Scheme is the only remedy for helping the rural poor. If you have any allergy for the expression Antyodaya because Late Sri Jayaprakash Narayan coined this expression you may call it by some other name. There have been two articles written in the Indian Express about this and the way in

which the Antyodaya Programme was successfully implemented in Rajasthan. I will give the dates of the articles. Kindly think over this matter.

Kindly think over this matter. Don't feel shy of taking ideas from others. This programme will not help you. This will not eliminate rural poverty.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—That is nothing new from the 20 point programme.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—That is alright but you have not done it. You may bring every thing under this twenty point programme. I have no objection but do it. There does not appear to be any indication for adumbration of schemes for really helping the rural poor people, make rural poor self-sufficient.

Then about stipendiary employment scheme, the least said about the better. You have said it will continue only upto 31st March, 1981. What are you going to do afterwards for those 15,000 stipendiary persons who are working under this Stipendiary Employment Scheme?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಏನಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಅಂತೋದಯ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಡತನವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯದೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನಾಸೀನ್ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡತನ ನಿವಾರಿಸಲನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಬಡವರು ಅವರ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಅವರು ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳು ಯಾವುವು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ, ಬಡತನವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲನ ಮಾಡುವಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತನ್ನ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.—ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕಮೀಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ನಾನಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಲದು ಎಂದು ನಾನು ಕೆಲವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇವರು ಎಷ್ಟೇ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜೀವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲ. ಬಡತನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಹೋಗಿ ಬಡವನಾದವನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಾನೇ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಜೀವಂತಕ್ಕಂಥ ಯಾವ ಯೋಜನೆಯೂ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ, ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Then about prices. This, I think would be my main last point. The Government has failed to hold the price line. People living under poverty line is on the increase over the years. Prices of food articles are going beyond the reach of the common man. Prices have gone up So far during the financial year, by 25%. The price of sugar has risen by more than 100%. The prices of pulses, edible oil, indeed all goods

of daily use by the common people of this country, have been raising continuously. The State Government so far has not been able to check this trend of raising prices. It has shown its helplessness. It has done nothing. I raised this matter in March. There was a discussion, a very hot discussion and the Minister who replied to the debate was not able to indicate any solution towards this problem. You don't have the guts to arrest the raising trend of prices in this country and give relief to the poor people. Then, Sir, industrial products, also like clothes, the prices have also been raising. The other day, there was a talk about the production of cheap variety of cloth by the Prime Minister. It has remained only on paper. No concrete proposal has come forward to reduce of these goods. There has been galloping inflation i. e., 20% inflation by now. There has been negative growth rate. Hoarding and black-marketing is increased according to the pronouncements of the Ministers. What action have you taken against these Hoarders and Black-marketeers? You have the P.D. Act. You have so many other penal laws. How many of these black-marketeers and Hoarders have been dealt with under these draconian laws so far in our State. I should like an answer from the Hon. Minister. I charge the Government that these penal laws have been so used as to extract money from these black-marketeers and Hoarders during the last six months. These provisions of the Preventive Detention Act have been used only to extract monies from the black-marketeers and Hoarders and not to contain prices. For example, here and there, you may have caught hold of some persons who don't matter in industry but you have allowed the big black-marketeers and Hoarders to go scot free because they are the main supporters of your Party; So, how can you take action against them? I want to know the number of persons arrested and proceeded against in Karnataka under the Preventive Detention Act. According to my understanding, in the entire country, only 124 persons have been arrested under the Preventive Detention Act. What a sorry state of affairs? You don't have mind; you don't have the intention to arrest the raising prices of all essential commodities. Added to this prices of petroleum products have been raised. Madam, the prices of fertilizers have been raised. The price of diesel has been raised. These increases have a direct impact on transportation. When transportation charges are more, it will have a direct impact on the prices of all goods and commodities. Railways have increased 15% freight charges. The cumulative effect of all these taxation measures and the prevalence of galloping inflation will break the backbone of the people of this State of this country. You have so far miserably failed. It is a matter of shame which you should admit.

You have not been able to come to the rescue of the poor people in the country though you claim to be the only accredited representatives of oppressed, suppressed and the depressed. You have failed. You have cheated them. Nearly six months have lapsed since you assumed office. What is the direction in which you are going in giving help to the poor? You have not shown grit and determination to deal with all these anti-social elements. You have not done so. When are you going to show your administrative capabilities, grit and determination to help the poor of this country and of this country and of this State. My friend has said that he has allocated Rs. 100 lakhs towards the rehabilitation of bonded labourers and there are schemes and plans with other institutional finances if any. He has not pelted out the details of this programme though he was very eloquent in dealing with a number of other matters in his budget speech. How much it will come? This Rs. 100 lakhs for 65,000 bonded labourers. It will be about Rs. 165 per head per year; It will be less than nine paise per day per bonded labourer. How are you going to solve this problem? They have lost their old masters. They don't have their future. This is the position to which you have reduced these unfortunate bonded labourers.

4-00 P. M.

Sir, to sum up, Sri Moily is not clear about the goals of economic planning and other connected matters because according to him the Budget is only for implementing one year plan. He is waiting for something to come, but from where I do not know. All things have been done in an *ad hoc* basis. The Budget is unrealistic and saddled with financial and economic constraints. Everything under the sun is sought to be brought under the thin veneer of the 20 point programme. My friend Mr. Moily cannot escape the odium of going in for heavy dose of taxation to cover the uncovered deficit of Rs. 82 crores. The situation in our State is dismal and very hard times are ahead for the people of our State. The Government does not realise the seriousness of the situation in which our State is placed. Thank you Madam.

† ಶ್ರೀ ಭೀಷಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ (ಭಾಲ್ಕಿ). - ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನವರೇ, ಈವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರವರೂ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಬಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ೩೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ (ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶವಾಗಲೀ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕವಾಗಲಿ) ೩೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾರ್ಯಾರೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ

ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಳೆದ ೩೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಹದಗೆಟ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೇ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಎಷ್ಟೇ ರೋಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತಿಗೂ ನಾವು ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಸಮಾಜವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಅದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಟ್ರೇಟ್‌ಮೆಂಟ್, ನಗರಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಟ್ರೇಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಬಡವರಿಗೆ ಒಂದು ಟ್ರೇಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಬಲ್ಲಿಂದಿಗೆ ಒಂದು ಟ್ರೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಈ ರೀತಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲ, ಒಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ ಸರಿಯಾದ ಬೈಡ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್, ನಿಂದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ದಾರಿ ಇಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೇ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರಪಾಷನ್ ಬರಳವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕರಪಾಷನ್ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಟ್ಟ ಕಾರ್‌ಕ್ಯೂರ್. ಈ ಕರಪಾಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಏತಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೇ ಆಗಲೀ ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿಯಾಗಲೀ, ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯಾಗಲೀ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯಾಗಲೀ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊರಾಲಿಟಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮೊರಾಲಿಟಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಲ್ಲೂ ಅದು ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹುಕಾರರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಹುಕಾರರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಗರೀಬರು ಗರೀಬರಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಮುನಿರಾಜು ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

SRI M. C. NANIAH.—Morality can be classified into different groups and under so many things. Here I would like to know from the hon. Member Sri Bheemanna Khandre which morality he is referring to ?

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.—ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ದೇಶದ ಜನರಲ್ಲಿ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮನೋಭಾವ ಬಂದಿದೆ ಅವರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಒಂದೊಂದು ಪಾರ್ಟಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮೊರಾಲಿಟಿ ಡೌನ್ ಆಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಮೊರಾಲಿಟಿ ಡೌನ್ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಎಜುಕೇಷನ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಕೆಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಚುನಾವಣೆಯ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಕೆಟ್ಟಿದೆ. ಚುನಾವಣೆಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ೮ ಸಾವಿರ, ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮನಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಮತ್ತು ಕೊಡಲೂಬಾರದು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಪೋಸಿಷನ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರಾಗಲೀ, ಈ ಕಡೆಯ ಪಾರ್ಟಿಯವರಾಗಲೀ ಆತ್ಮದಿಕ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಈಚೆಗೆ ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಈ ಕರಪಾಷನ್ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರಪಾಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸಂದರ ಕಾಲಿಂದ ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಭು ನಾನು ನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರೆಗೆ ಕರಪಾಷನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗೆ ೩೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೌಕರಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲ, ಸಾವಿರಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಆತ ಕೇಳಿದರೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ನೌಕರಿಗಾಗಿ ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ನೀವು ಹರಿಜನರು ಇದ್ದ ಕಾರಣ ನಿಮಗೆ ೩ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಅನುಭವ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ದೂರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್‌ಟೈರ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಸಿಸ್ಟಂನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ೩೦-೩೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಜನರಿಗೆ ಎಜುಕೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಧರ್ಮದ

ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಎಜುಕೇಷನ್ ಪಾಲಿಸಿಯೂ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಇದೆ. ಇದ್ದೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಈಗಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಲೇಜ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಎಜುಕೇಷನ್ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಆಗಬಾರದು. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ೧೦ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕೂಡ ಎಜುಕೇಷನ್ ಆಗಬೇಕು, ಅದರ ನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಕೂಡ ಎಜುಕೇಷನ್ ಇರಬೇಕೆಂದು, ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೈತಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರಕದೆ ಅವರಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿ ಬೆಳೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಂಬುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಅಡ್ವಿನ್ಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ನಾವು ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಅದು ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುಡಿ ಇಲಾಖೆಯಾಗಲಿ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಾಗಲಿ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಾಗಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವು ಆರ್ಡರ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಎನ್‌ಫೋರ್ಸ್ ಆಗಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು. ಒಂದು ಕಡೆ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಟೀಚರ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಬಿಡಿದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದ್ದಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮೊನ್ನೆ ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮತಗಟ್ಟೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಫಿನ್ ತಾರೀಖು ಜೂನ್ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಹಿಳಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಪಾಠ ಓದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕೆಲವರು ಗೊಂಡಾಗಳು ಕುಡಿದು ಬಂದು ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಸೀರೆಗೆ ಕೈಹಾಕಿದರು. ಅವಳನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ರೇಪ್ ಮಾಡಿದರು. ಈ ತರಹ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಡ್ವಿನ್ಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೆಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೊಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೇಕಲ್ಲ, ಅದು ಕೆಟ್ಟಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರು, ಎಂಪಲೊ, ಎಂಪಲೊಸಿಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಆಗುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದರೆ ಎಜುಕೇಷನ್ ಸಿಸ್ಟಂನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಬೇಕು. ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಾಠ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಪಾಠವನ್ನು ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ದೀನಿಯಾತ್ ಎಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಾಠವನ್ನು ಓದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಶಿವಾಜಿ, ರಾಜಾಪ್ರತಾಪಸಿಂಗ್ ಇಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಾಠವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ಬೆಳೆದು ಒಳ್ಳೆಯ ನಾಗರಿಕರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕಾರ ಎನ್ನುವುದು ಬೇಕು. ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜನರು ಸತ್ಯವೆಳೆದಿರುವುದಕ್ಕೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ನಾಗರಿಕರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು, ರೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕಾರ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ, ಗುಂಡೂರಾಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನೆಂದರೆ ೩ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಒಂದು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜ್ ಡೇ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಐಜಿಪಿಯವರಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಜೆನ್ಯು ಪ್ರೇಮಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬರೆದಿದ್ದರೋ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೈಸ್ ಡಿಸ್ಟಿನ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಕಂಡಕ್ಕೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಪ್ರಬಂಧ ರಚನೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಚರ್ಚಾಸ್ಪರ್ಧೆ ಹೀಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಿಗೆ ಪ್ರೈಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವೇ ಅವರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ತಪ್ಪುಬೇಕು. ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಮಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರಕುವಂತೆ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದವರ ದೊಡ್ಡ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಬ್

ಓರಿಯಂಟೆಡ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೂ ತಯಾರು ಇಲ್ಲ, ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ತಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೈ ಮುಗಿದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಬ್ ಓರಿಯಂಟೆಡ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಬ್ ಓರಿಯಂಟೆಡ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ದೊರಕಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರಕದಿದ್ದರೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಯಾವ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಏನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಅದನ್ನು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ೧೯೫೬ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನವರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ನಾವು ೫ ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಭಾವೈಕ್ಯ ಏನು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕಿತ್ತು, ಅದು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಎಂಡೋಮೆಂಟ್ ಆಕ್ಟ್ ಇದೆ, ಅದು ನವರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ ೨೪ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಪಾಸ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕನ್ಸಾಲಿಡೇಟೆಡ್ ಆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಏಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈಗ ವಕ್ರ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ವಕ್ರ ಜೊತೆಗೆ ಎಂಡೋಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮರಾಠಿಪತಿಗಳು ಸಾವಿರಾರು, ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಮರಾಠಿಪತಿಗಳು, ಜಂಗಮರು ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಹಂಚಬೇಕು. ಅರ್ಚಕರಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಯಾರಾರೂ ಅರ್ಚಕರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಒರತಕ್ಕೆ ಅರ್ಚಕರನ್ನು, ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕವರ್ಡ್ ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ, ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯತೆ ಕೋಗಿಬೇಕಾದರೆ ಅಥವಾ ಧರ್ಮ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದರೆ, ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ತರಬೇಕಾದರೆ ಸೋಷಿಯಲ್‌ನ ಕಟ್ಟು ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ದೂರ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರನ್ನು ಮಂದಿರದ ಅರ್ಚಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್‌ಕುಮಾರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಕಡೆ ಸಮಾಜವಾದವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೂ, ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.—ಧರ್ಮ ಅಂದರೆ ಜಾತಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಈ ವಿಚಾರ ಇರುತ್ತದೆ ಧರ್ಮ ಪದ್ಧತಿ. ಆ ಧರ್ಮಕ್ಕೂ, ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೂ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ. ಪರಮಾತ್ಮ ಇದ್ದಾನೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೆಲವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಹಾಗಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಆಗಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅದು ರಿಲಿಜಿಯಸ್‌ನಿಂದ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮಾರಲ್ ಬೆಳೆಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ನೈತಿಕ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಜನರಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಭಾವನೆ ಬರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್‌ಕುಮಾರ್.—ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆಗೆ ಮೂಲ ಬಂಡವಾಳ ಧರ್ಮ, ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶೋಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.—ರಿಲಿಜಿಯಸ್ ಹೆಸರಿನ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರಬಹುದು. ಧಾರ್ಮಿಕರು ಅಂದರೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮನುಷ್ಯ, ರಿಲಿಜಿಯಸ್ ಮನುಷ್ಯ, ಧರ್ಮದ ಗುಣಗಳಿಂದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಮೊಗಲರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ೭ ತಲೆಮಾರಿನವರೆಗೆ ದೀನ ಇಲಾಯಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದರು. ಮೊಗಲರು ಮಾಡಿಸರು, ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮಾಡಿದರು. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರು ಹೇಳುವಂತೆ ಧಾರ್ಮಿಕರು ಹುಚ್ಚರು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ. —ಧರ್ಮ ಅಂದರೆ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮವೆ, ಯಾವ ಧರ್ಮ ಎಂದು ಬೋಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ವಿಧ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ, ಸರ್ವ ಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯವೇ, ಮಾನವ ಧರ್ಮವೇ, ಯಾವ ಧರ್ಮ, ಯಾವುದನ್ನು ಧರ್ಮ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಬಂಡ್ರೆ. —ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ವ ಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯ. ಅದು ಒಂದು ಜಾತಿ, ರಿಲಿಜಿಯಸ್ ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ದಯೆ ಇರಬೇಕು, ಕಳ್ಳ ತನ ಮಾಡಬಾರದು, ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯಾಪೋದ ಮಾಡಬಾರದು. ಇದನ್ನು ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ನೀವೂ ಒಪ್ಪುವಂಥ ಧರ್ಮ ಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಕು.ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳ. —ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ಪೂರ್ತಿ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಧರ್ಮ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಬಂಡ್ರೆ. —ಸಮ್ಪತ್ತಿ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಅರ್ಬನ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್. ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಏನಿದೆಯೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಅರ್ಬನ್ ಏರಿಯಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀವೋ ಅಷ್ಟು ರೂರಲ್ ಏರಿಯಾಸ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸಲಹೆಗಾಗಿ ೫೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಂದರೆ ೨೭ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋದವರ್ಷ ಹಣ ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಕೇವಲ ೧೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಕಟ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು; ಅದು ಇರಲಿ. ಆದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಆಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಗಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೀಜನಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಮುಂತಾದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಅಬ್ಬಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬೇದರ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ಈ ಮೂರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬೆಕ್ಕಟ್ಟು ಇದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಯಾವ ಭಾಗ ದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ ಅಷ್ಟು ಬೆಕ್ಕಟ್ಟು ಅತ್ತಿದೆ. ಬೇದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ೪ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ೩ ತಿಂಗಳು ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತಂದು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ೩೨ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ ವಾದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಮನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾವ್‌ಜೀಯವರು ಮೊನ್ನೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ .....

ಕು.ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳ. —ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಗುಂಡೂರಾವ್‌ಜೀ ಅಂತ ಅನ್ನಬಹುದೇ.

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಕುಮಾರ್. —ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟಲಿ ಅಮರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಬಂಡ್ರೆ. —ನಾನು ಹಾಗೆ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅಂದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಗುಂಡೂರಾವ್‌ಜೀ ಮತ್ತು ಪೌರಾಡಳಿತ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಹಜೀಯವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೀರು ಇಲ್ಲ ಅಂಥಾ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡು ತ್ತೇವೆ, ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹೈನಾನ್, ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಿಫರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಪಿಫರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಆಗ ಅಂತಹ ದುರ್ಜನರು ಇದ್ದರು: ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕೌಸ್‌ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನಾನು ಹೊಡೆದಾಡಿ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ ಶ್ರೀ ಅರಸು ರವರು ಮಾಡ ಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಏನಿದೆ, ಇದು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಉಪ ಯೋಗವಾಗುವಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕೈಯನ್ನಿಡಬೇಕೆನ್ನುವ

ಸಲುವಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ೪ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಯಾವುದು ಎಂದರೆ ೧೨ ಎ, ೧೪ ಎ, ೫೩ ಎ ಮತ್ತು ೧೨೦ ಎ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ತತ್ವವನ್ನೇ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ೨ ಲಕ್ಷ, ೩, ೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಡಿಫಂಕ್ಟ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಾಗಿದ್ದವೋ ಅಂಭವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳೂ ಸಹ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಾಕಿ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಎಷ್ಟು ಜನ ಡಿಫಾಲ್ಟರ್ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಲೀಡರ್ ಆದ ಫಿನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ರವರು ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಈ ವಿಚಾರದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಾರ್ಟಿಯವರೇ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರಲಿ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಲು ಹೋಗಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಶ್ರೀ ಅರಸ್ ರವರು ನಾನು ಛೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದಂಥ ಕುರ್ಗ್ ಘಾತ್ಕರಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಏನೇನೋ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇತರರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಸಿದರು. ಆದರೂ ಅವರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ನಂತರ ೧೩ ಎ ಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದು ನನ್ನನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಗಿರಿಯಿಂದ ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾವು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದವು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇ ಆಯಿತು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ೪೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ. ಆ ನಂತರ ಪುನಃ ಈ ಸಾರಿಯ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ನಾನೇ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹಿಂದೆ ಏನು ೪ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಡೆಮಾಕ್ರಸಿಯು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷದವರು ಇರಲಿ ಅವರನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅರಸ್ ರವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಡೆಮಾಕ್ರಸಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ ಶ್ರೀ ಅರಸ್ ರವರು ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲವೆ ಯನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ, ಈ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಅಂತ್ಯವಿವೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವೊಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಯನ್ನು ತಂದು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ದೋಷಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿ ಪಡಿಸಿ, ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ಫಿನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಪೋಜಷನ್‌ನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಜೈನಾದಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಪ್ರಡ್ಯೂಸ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಪ್ರಡ್ಯೂಸ್ ಈವರೆಡರಲ್ಲೂ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎರಡರ ರೇಟ್‌ನ್ನೂ ಸಮತೋಲನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಳೆದ ೩೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ೯೦ ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದುದು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೂ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರ್ ರವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಖೇದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರ್ ರವರ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರೂ ಸಹ ಅವರ ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ೨ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಡಿಸೆಂಟ್ರಲೈಜೇಷನ್ ಆಫ್ ಪವರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರ ಕೈಯಿಂದಲೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಾದರೂ ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಬೇಡದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಪ್ರಡ್ಯೂಸ್‌ನಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಲಾಭಕ್ಕಿಂತ ಲಾಸೇ ಹೆಚ್ಚು ಗುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಪ್ರಡ್ಯೂಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆ ಬಂತು ಎಂದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಗದೇ ಅವರಿಗೆ ತಾನು ಬೆಳೆಯಲು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಷ್ಟು ಹಣ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ನವರಿಗೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವ

ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರದಿ ಬಂದಿದೆ. In this connection, I will quote an extract from 'China Reconstructs' a Monthly, published from China (April, 1980 Issue):

“The value of a commodity is determined by the amount of socially necessary labour spent in its production. Commodities are exchanged at equal values. The labour spent on a particular commodity may be different in different enterprises resulting in differences in values, but will be exchanged with other commodities only at the values determined by the amount of socially necessary labour demanded in its production. It is probably on account of this fact the prices of essential commodities have been maintained stable over past 30 years. The prices of retail consumer goods have been allowed to increase just at an overall rate of 0.6% per annum.”

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಸಮ್ಯಲ್ಲೂ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಮ್ಯ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಹಾಗೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಯಾವ ದೇಶವೇ ಆಗಿರಲಿ, ಯಾವ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಿರಲಿ, ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರದವರ ಒಂದು ಪ್ರೊಗ್ರೆಸ್ಸಿವ್ ಪ್ರೊಗ್ರಾಂ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಮ್ಯಲ್ಲೂ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್:—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದರು, ಚೈನಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದಾಗ ನೀವು ಧರ್ಮವನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಬಿಂಡ್ರೆ: ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾವು ತಯಾರಿ, ತಮಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಶ್ರೀ ರಾಮತೀರ್ಥರು ಜಪಾನಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರಂತೆ, ಅಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರು ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ ಇದನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಅವರವರಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡರಂತೆ ನಾವು ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಸರಕಕ್ಕೆ ಹಾಕಬಹುದೆಂದು, ಅದರ ಅವರು ಕಾಯಕದಲ್ಲಿಯೇ, ಜನತ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರಂತೆ, ಅವರ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರಂತೆ, ಅಲ್ಲಿ ಇವರು ದೇವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸದಿದ್ದರೂ, ದೇವರನ್ನೂ ಪೂಜಿಸದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರನ್ನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಸ್ವರ್ಗದ ಸುಖವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರಂತೆ, ಅನಂತರ ಇವರು ಸರಕ ಎಂಬುದು ಇದೇನು ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತೋರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಆ ಸರಕವನ್ನು ತೋರಿಸಿದಂತೆ, ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರು ನಮಗೆ ಈ ಸರಕವೇ ಇರಲಿ, ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿವೆ ಹೋಲಿಸು, ಕೊಳಕನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಒಂದು ಬಾಂಡಲಿ ಪೊರಕೆ ಕೊಡಿ, ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಅವರು ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದರಂತೆ. ಒಗೆ ಅವರು ಕಾಸುಕದಲ್ಲಿಯೇ, ಜನತೆಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

೪.೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಈಗ ಪರಮಾತ್ಮ ಇದ್ದಾನೆ, ಇಲ್ಲವೆಂಬ ವಾದ ಬೇಡ. ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ಇರಲಿ, ಅವರು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನಂಬಲಿ, ನಂಬದೆ ಇರಲಿ, ಅವರು ಜನಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರೇ ವಾಸ್ತವವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸೇವಕರು. ಅವರೇ ಧಾರ್ಮಿಕರು, ಅವರೇ ನಿಜವಾದ ಮಾನವರು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ. ಕಕ್ಕಲಾಯ. — ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಗಂಡೂರಾಯರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ, ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ. — ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ಜನ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಭಕ್ತರಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ. ಕಕ್ಕಲಾಯ. — ಅಲ್ಲಿ ತಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ. — ಆಗುತ್ತದೆ. ೧೯೪೨ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಹೋರಾಡಿದರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಈಗಲೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ತಂದಂ ತಹದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ದೇಶ ಭಕ್ತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಕುಮಾರ್. — ಮಾನ್ಯ ಕಕ್ಕಲಾಯ ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಚೀನಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ? ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಜವಾಬು ಕೊಡದೆ ಏನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ. — ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ, ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಓಟು ಬೇಡುತ್ತೀರಿ. ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲು ಜಾತೀಯತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾಂತಿ ಯಾಗಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್‌ರವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಿದರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ನಾವು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ; ಆದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಹೋಯಿತು, ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಬಂತು; ನಂತರ ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಹೋಯಿತು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಬಂತು; ಇದೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆದ ಕ್ರಾಂತಿ ಯಾಗಿದೆ.

ವೈಸ್ ಛೇರ್ಮನ್. — ನಿಮ್ಮ ವೇಳೆಯಾಯಿತು, ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ. — ನಾನು ಒಂದು ಗಂಟೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕಡೆಯಿಂದ ವಚನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ದಯವಿಟ್ಟು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇನ್ನೂ ೨೫ ನಿಮಿಷಗಳು ಇವೆ.

ಈಗ ನಾನು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಲಾಭವು ಆಗಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಒಂದು ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಜಮೀನಿನ ಮೇಲೇನಾದರೂ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಬಡ್ಡಿ ಇಷ್ಟಾಯಿತು, ಸಾಲ ಇಷ್ಟು ಬಾಕಿ ಇದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಜಮೀನನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಯೇ ವಿನಹ ರೈತರೇನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಬೆಳೆಗೆ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ, ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅರಸು ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ್ಲಿ ಏನೊಂದು

ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಏನೊಂದು ಅಸಮಧಾನ ಇತ್ತು, ಅದು ಅವರ ಸರ್ಕಾರ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ಸುಮಾರು ೨೭ ಲಕ್ಷ ಹಿಂದಿ ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಗುಂಡೂರಾಯರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ ೮೦ರಷ್ಟು ರೈತರು ಏನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವಸೌಲಭ್ಯವೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರೇವರರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವ್ಯವಸಾಯ ಸಮಿತಿ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಅದು ಕಳೆದ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರಿಗೆ ಏನು ತೋಂದರೆ ಇದೆ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ದಿನ ಯಲ್ಲಿ ಆ ಸಮಿತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ವಿಮುಚ್ಚಿತ್ತೆ ದರ, ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಲೆ — ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟಿದೆ ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇರಬೇಕೆಂದು ರೈತರು ಕಳೆದ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೯೭೮ರಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ಇತ್ತೋ ಅಷ್ಟೇ ತೆರಿಗೆ ಈಗಲೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿರುವುದು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿದೆ, ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಘಟ ಪ್ರಭಾ ಜಾನಲನಲ್ಲಿ ೬೪ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಏನಿದೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬಾರದೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಷ್ಟೊಂದು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ೪೩ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಜನರೂ ಕೂಡ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ೩೦ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ತೆಗೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ತಾವು ಕೂಡ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ರೀಜನಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ತೆಲಂಗಾಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಂಧೋಳನವೇ ನಡೆದು ಸುಮಾರು ೪ ಸಾವಿರ ಜನರು ಸತ್ತರು. ಡಾ. ಚನ್ನಾರೆಡ್ಡಿ ಯವರು ೪೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ತೆಲಂಗಾಣಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ೩ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ೮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೂ, ತೆಲಂಗಾಣಕ್ಕೆ ೭ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೂ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು ಹಾಗೂ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ರಾಜರು ಮತ್ತು ನಿಜಾಮರು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದರು. ನಾವು ನಿಜಾಮನ ಕೆಳಗೆ ಇರುವವರಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕೆಳಗೆ ಇರುವವರಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ತರಬೇದಾರ ನಿಜಾಮ, ನಿಜಾಮನ ತಾಬೇದಾರ ಯಾರು ಎಂದರೆ ಮಾಂಡಲೀಕ, ನಂತರ ಅವರ ಕೆಳಗೆ ಇರುವವರು ಜಾಗೀರದಾರರು. ಆ ಜಾಗೀರದಾರರ ಪೈಕಿ ನಾವು ಬರುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲ, ಮಿಡ್ಲ್‌ಸ್ಕೂಲ್ ಇಲ್ಲ, ಪ್ರೈವರಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲಿ ೯ ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಇದೆ, ಅಂಥದಲ್ಲೇ ಇದೇ ತರಹ ಗೋದಲವಾದಾಗ ತೆಲಂಗಾಣದವರು ಸ್ವಗಲ್ ಮಾಡಿದರು. ಎಷ್ಟೇ ತ್ಯಾಸವಾದರೂ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಬಂದರೂ ೨೪ ವರ್ಷದಿಂದ ನಮಗೆ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅವರಹಾಗೆ ಸ್ವಗಲ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ತೆಲಂಗಾಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಗಲ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಂದೊಂದು ಕ್ರೈಮಿನಿಯಾ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ, ೪೫ ೫೦ ಲಕ್ಷದಂತೆ ಮೂರು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ನೆರವು ಮಾತ್ರ ೫ ವರ್ಷ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೀಜನಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ

ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಪರ್ಮಾಪಿಟಾ ಇನ್‌ಕಂ ಇದೆ, ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕ್ರೈಟೀರಿಯಾಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ —

- 1) Gross value of agricultural output ;
- 2) Gross Agricultural work ;
- 3) Percentage of gross irrigated area ;
- 4) Normal rainfall ; &
- 5) Percentage of literacy on the basis of total population

ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಐಡೆಂಟಿಫೈ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೀದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಸವಲತ್ತನ್ನೂ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲ, ವಿದ್ಯಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲ, ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗವಾದ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರೌಢೀಜ್ ಇದೆ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಏನೇನು ಕ್ರೈಟೀರಿಯಾಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಇದ್ದರೆ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆಗ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ೧೨೫ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಏನು ಅಸಮತೋಲನವಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮೂರನೇ ಬಾರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನಾನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆರಿಂದ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಅಸಮತೋಲನವಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲೇ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಲಿ ಅಸಮತೋಲನವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ದೂರ ಪಾಲೇಬೇಕು. ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಲು ಜಾತಿ ನೋಡಬಾರದು, ಪಕ್ಷ ನೋಡಬಾರದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷ, ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ ಇರಲಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಸಮತೋಲನವಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲೇಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟು ಕೊಡಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾವು ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ೩೦ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದವರು ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಮಾತ್ರ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನ ಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೬೦-೬೧ ರಲ್ಲಿನಮ್ಮ ದೇಶದ ರೈತನ ಪರ್ಮಾಪಿಟಾ ಇನ್‌ಕಂ ಎಷ್ಟಿತ್ತೋ ಅದು ೨೦ ವರ್ಷದ ನಂತರ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ೧೯೬೦-೬೧ರಲ್ಲಿ ರೈತನ ಪರ್ಮಾಪಿಟಾ ಇನ್‌ಕಂ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರನಲ್ಲಿ ೨೧೨ ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು : ನಾನ್-ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ೫೫೫ ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ೧೯೭೬-೭೭ರಲ್ಲಿ ೨೧೨ ಇದ್ದದ್ದು ೫೭೫ ಆಯಿತು. ನಾನ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರನಲ್ಲಿ ೨೫೭ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಇದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಲ್ಲ. ೧೯೭೬-೭೭ರಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡ

ರಾದ ಶ್ರೀ ಭಾನುಪ್ರತಾಪ್‌ಸಿಂಗ್ ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದು ಏನು ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿದೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬೆಲೆಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಲೆ ೩ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆಲೆ ೫ ಪಟ್ಟು, ೧೦ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ೧೯೭೮-೭೯ರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಲೆಗಳು ಏರಿತು. ಅಲ್ಲಿ ೨೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರೇಟ್ ಏರಿಕೆ ಕಾರಣ net effect of the increase in the prices of products has resulted in an additional 7 billion income of the Chinese. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಸವಲತ್ತನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ರೈತನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳಿಲ್ಲ. ತೆರಿಗೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿಗೆ ಒಡಗಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಫಿಲ್‌ಫರೇಜ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಪೋಲೀಸರು ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿದರೂ ಏನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಯಿತು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಹಾರ್ಸ್ ಪವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಮಿತಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಹಣ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಫಿಲ್‌ಫರೇಜ್ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬೇಡ, ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಪೋಲೀಸ್ ಬೇಡ, ಏನೂ ಬೇಡ, ಹಾಗೆಯೇ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. ಹಾಗೇ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಮತ್ತು ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು. ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿ ಹೋಗ ಬೇಕು ಮತ್ತು ವಾಟರ್‌ರೇಟ್ ಕಡಿಮೆ ಆಗಲೇಬೇಕು. ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸೆಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಲ್ಕಿ ಎ.ವಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರದೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಇವರು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ? ಅವರು ರೈತರ ಪಕ್ಷಪಾತಿ. ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ಈಗ ಡೀಸೆಲ್, ಗೊಬ್ಬರ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಏನು ಗಗನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.—ನೀವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅದೇ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಕಿಸಾನರು ಬದುಕಬೇಕು, ಅವರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೇವೆ ಆಗಬೇಕು, ಅವರು ಸಾಯಬಾರದೆಂದು ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರಗಳವರು ರೈತರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೆಸ್‌ನ್ನು ಏರಿಸಿದ್ದರೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಹೊರರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಬದುಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಏರಡು-ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿದಿದೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೆಸ್ ಇದ್ದರೂ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಗಳ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ವಿಧಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಗಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರುವುದರ ಬದಲು ರಾಜ್ಯದ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾದೀತೆ ವಿವಿಧ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ಫಲವೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಜನನೂರ್ ಅವರಿಗೆ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಂತೂ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ, ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಾದರೂ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ ಕಾಣಿ!

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪೀಠವನ್ನು ಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಇನ್ನು, ಗೊಬ್ಬರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಏರಿಕೆ ೧೪೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ೨೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿದೆ, ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಏರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ತೀರ್ಮಾನ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಗೊಬ್ಬರದ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಿರುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪುಗರ್‌ಕೇನ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ; ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ೧೨ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ; ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ೧೬ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಆದರೆ,

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ೧೯-೬೦ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ, ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲಾಡುತ್ತಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಕಾಳಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮಾರುವವರ ವಿರುದ್ಧ ತೀವ್ರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ನಮ್ಮ ರೈತರು ಸುಖ ದಿಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೆಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಐದು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಭೂ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅರಸು ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವಾದರೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ೧೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಭೂ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡುವುದು ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯವೆನಲ್ಲ. ಆದರೆ, ರೈತನು ತನ್ನ ದು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮಾಲನ್ನು ತಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ೨ ರೂಪಾಯಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೆಸ್ ಮತ್ತು ೪ ರೂಪಾಯಿ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಪಾನ್ ಅಥವಾ ಕೋರಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತ ಪಡೆಯುವ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತು ರೂಪಾಯಿನಲ್ಲಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ವಿಧಿಸಿ ದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ವರದಿನಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಬಡ್ಡಿ ವಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಶೇಕಡ ತೊಂಬತ್ತೊಂಭತ್ತರಷ್ಟು ರೈತರು ಸಾಲಗಾರರಾಗಿ ಅವರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭೂಮಿ ಆಟ್ಕುಚ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಲ ವಸೂಲಾತಿಗಾಗಿ ಅವರ ಮಂಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ರೈತ ಪಡೆಯುವ ಸಾಲದ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿ ದರವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಬ್ಬಿನ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಿರುವ ೧೯-೬೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ತೆರಿಗೆಯನ್ನೂ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವೆನಿಸಿ. ಇಲ್ಲ ದಿದ್ದರೆ, ಅವನನ್ನು ನಾವು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.—ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆ ಹಿಂದಿ ಆಗಲೇಬೇಕು. ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನೇಚರ್ ಕ್ಯೂರ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿರುವ ನೇಚರ್ ಕ್ಯೂರ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಫಂಡ್‌ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ನೇಚರ್ ಕ್ಯೂರ್ ಸೆಟರ್‌ನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೇಚರ್ ಕ್ಯೂರ್ ಸೆಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ ಹಣ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು ಮೂಡುತ್ತದೆ. ನೇಚರ್ ಕ್ಯೂರ್‌ನಿಂದ ಪಂಚಭೂತಗಳನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಡಬಹುದು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ತೆ ಆಡುವುದನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಬಯಂತ್ರಿತಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ನೈತಿಕ ಹಾಗೂ ಶಾರೀರಿಕ ಶಕ್ತಿವೃದ್ಧಿಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ನೇಚರ್ ಕ್ಯೂರ್ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಇವರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಮುಗಿಯಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ ವನ್ನು ಮುಗಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.—ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಚಾರ ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ಯಶಸ್ವಿ ಯಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಿದೆ. ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲಸವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಹದಿನೈದು ಜನರಿಗೆ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದೆ. ಆದರೆ, ಜಾತಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಯವರೂ ಸಹ, ನನ್ನ ಜಾತಿ ಯವರು ಜಾಸ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ನಾನು ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಆಗಿರಬಹುದು, ನನ್ನ ಜಾತಿಯವರು ಜಾಸ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಸಿಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಜಾತಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಅಥವಾ ರಿಯಾಯಿತಿ ನೀಡದ ರಾಜ್ಯದ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ಸಾವಿರದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತೋ ದೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸು ತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ.ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ.

† ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ಸ್ವಾಮಿ, ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ ದಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ನನ್ನ ಭಾಷೆ ಅದರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ: ಇರಬಹುದು. ನಾನು ಬಳಸಿದ ಭಾಷೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ: ಇದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಮತೋಲನ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರೂ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಏಕೆ ಅರೀತ ಹೇಳಿದರೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಭಾಷಾ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸನ್ನಿವೇಶವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಬಂದು ವಿಷಯ ಅವರನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ೧೯೫೬ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ವಿಭಜನೆ ಆದಮೇಲೆ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಪ್ಪ ಹೂ ವೆಚ್ಚವಾಗಿದೆ? ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಪ್ಪ ಹೂ ವೆಚ್ಚವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ತರಿಸಿ ಸಭೆಯಿಂದ ಇಡಲಿ. ೧೯೫೬ ರಿಂದ ೧೯೬೦ರ ವರೆಗೆ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲಿ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ೮,೦೦೦ ಪ್ರಜಾಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ೨೫ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ಗೋಲ್ಡನ್ ಜುಬಿಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೂ ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಇದ್ದಾರೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ ವುಧು ಸಾಜಸ್ಯರೂಪವಾದ ಮಾತು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.— ನಾನು ಬರೀ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ರಾಜೀವಧನಕ ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. With the permission of the Government I am in possession of the premises. It has not been illegally occupied by me.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನಾಭ್ಯಾರ್ಥನಾನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸದಸ್ಯರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

The Government is responsible. It is bound to answer my question. The member need not answer it. Therefore, I would like to know the real facts from the Government. If they have got the information let them spell out. Otherwise let them get the required information and place it before this House. I do not want any clarification from the Hon'ble Member in this behalf.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.— ನಾನು ವಿಚಾರದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ; ಅದು ಪರ್ಸನಲ್ ಅಟಾಕ್ ಮಾಡಿದಂತರ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ತಾವು ಕೊತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.— ದೇವೇಗೌಡರು ಪರ್ಸನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಭೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಂಚಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅವರ ಸರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸಬೇಕು ತೋರುತ್ತದೆ. I request the hon. Member Sri Bhimauna Khandre to resume his seat first.

SRI BHIMANNA KHANDRE.—Hon. Member Sri Devegowda said something about me. So I want to reply.

MR. SPEAKER.—You can do so only with the permission of the Chair. It is unfair to submit your sayings without seeking the permission of the Chair. Please go through Rule 293 of Rules of Procedure.

293. A member may, with the permission of the Speaker make a personal explanation although there is no question before the Assembly, but in this case no debatable matter may be brought forward, and no debate shall arise.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.—ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬಂತು. So, hon. member Sri Bhimanna Khandre expressed his feelings of the Hyderabad-Karnataka region. Now, hon. member Sri Devegowda raised certain issue alleging that Sri Khandre passed some remarks against him during this Budget Speech. I do not think that he has passed any such allegations against Sri Devegowda. In this process some personal remarks were made. Hon. Member Sri Devegowda passed personal remarks against Sri Khandre about his occupying a school building. When this question arose Sri Khandre wanted to give some explanation. In my opinion all these things need not have been raised now. Now that both the Members have given their explanations, I request the Chair to close this issue.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು: ಸರ್ಕಾರದ ಆಸ್ತಿ ಅದರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಾದ್ದು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಖಾಸಗಿ ಸದಸ್ಯರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಕಾಪಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಪ್ಣೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಲಿ ಯಲ್ಲಿ ನಡೆವಕಿಸಾನ್ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಒಂದೂರಾವ್ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ...

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಈಗ ಕಿಸಾನ್ ಸಮ್ಮೇಳನದ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿವೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆಯವರು ಅವರ ಪರ್ಸನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. Sir, this will lead to lot of Debate.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಕಿಸಾನ್ ಮೇಳದ ಬಗ್ಗೆ ತೇರಾರು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ ಆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲಿನಲ್ಲಿ ಸದೇಮಫ ಚರ್ಚೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪೋಸಿಡಿಂಗ್ ನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರಾಗಿ ದಿವಸ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿವಿಲೆಜ್ ಏನು ಇದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕೊಡುವಾಗ ಚರ್ಚೆ ಆಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರು. ದಯಮಾಡಿ ಪೋಸಿಡಿಂಗ್ ನೋಡಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು

ಸರ್ಕಾರಿ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಉಳಿಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಆಸುಂದನೆ ಮಾಡಿದರು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಬ್ಬ ವಸಂಜನ ಮೇಲೆ ವಾಸ್ತವ್ಯವಾಗಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್. — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್. ಅಜೆಂಡಾ ಪ್ರಕಾರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮೇಲೆ ಡಿಸ್‌ಕಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆಯವರಿಗೆ ೫ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಭಾಷಣ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ದಯಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ. — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್ ಅವರ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಅಂದರೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಸೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್. — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಸೇಷನ್ ಅಂದರೆ ಯಾವ ತರಹ. ಇವೊಂದು ಬಡ್ಡೆಟ್ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀರಾಮೇಶ್ ಚಂದ್ರ ಶೆಖರ್ ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಬಗ್ಗೆ ನೂರಂಟು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಇವೊತ್ತು ಸರಸನರ್ ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಸೇಷನ್ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆಯವರು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ರೆಫರ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರೆ ಆಗ ನನಗೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಅದರ ಡಿವೈಟ್ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. — ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆಯವರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಕೂಡಲೇ ಬೇರೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್. — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಸಭೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ. — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ. ಸಭೆಯ ನಿಯಮಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನಾನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಇದೆ ಅಂತ ಅವರು ಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಕೇಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಸಪರ್ಟ್ ಕಾಲ ಗೊತ್ತು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅಥವಾ ಸಾಧ್ಯ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರ್ ಆಗಬಹುದೋ, ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ. ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗ್ ಗೆ ಬದ್ಧನಾಗುತ್ತೇನೆ. I want reply from the Government with regard to the possession of the building. When a charge has been made against Sri Bheemanna Kandre about the occupation of the Government property, I seek an answer from the Government and the Government is bound to answer.

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಎ. ಜಿ. ಕೊಡಗಿಯವರಿಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರು.)

(ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬಿ. ಜಿ. ಸಯನಕ್ ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ನಿಂತರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಗಂಗಾಧರನ್ ಅವರ ಹೆಸರು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಗಂಗಾಧರನ್ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸಯನಕ್ ಅವರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. — ಈ ತರಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಪೇಜಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ. — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ದೇವೇಗೌಡರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ತರಹ ಅವರೆ ಸಭೆ ಭೇಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಆರೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ನಾನು ಅಲ್ಲ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್. — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಚಾರ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದು ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಹಿಂದೆ ನಡೆದಿದ್ದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವರು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಭಾವನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇವರು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಇವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಈಗ ಮರು ದೇವೇಗೌಡರು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರು ಅಂಥ ಹೇಳಿರುವುದು ಈಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ.

(Interruptions)

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡದಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದರು.)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. — ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಅಲಿಗಿ ಷರ್ ಬಗ್ಗೆ ರೆಕಾರ್ಡ್ ತೆಗೆದು ನೋಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಭೀಮಣ್ಣ ಮಿಡ್ಡೆಯವರು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಗಲ್ ಆಗಿ ಆಕ್ಕುಪೈ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಲೀಗಲ್ ಆಗಿ ಆಕ್ಕುಪೈ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಮನ್ವಯ ರವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

MR. SPEAKER. — Now Sri Sayanak may please speak.

SRI B. B. SAYANAK (Belgaum) — Mr. Speaker, Sir I rise to speak on the budget speech made by Sri Veerappa Moily, the Finance Minister. The Finance Minister has presented a deficit budget of Rs. 2.42 Crores. We are now only discussing what Sri D. Devaraj Urs Ministry has done. We are also discussing about the taxes levied by this Government. In addition to this, we want to discuss the price hike of diesel and fertilizers.

Then, Sir, in the second paragraph of his budget speech, the Finance Minister has stated as follows :

"The new Government has recently assumed the office after the massive victory of our party led by Smt. Indira Gandhi in the General Elections to the Lok Sabha. The manner in which the people of our country have exercised their franchise in favour of our party is ample proof of their confidence in the leadership and to the cause we are committed to elevate the masses and to provide to them a happy living with a policy of socio-economic justice..."

* As ordered by the Chair the matter was not recorded

Sir, the Congress (I) candidates have won the Lok Sabha Elections because of Smt. Indira Gandhi. The Janatha Party which was in power for 2½ years was split because of internal quarrels and bickerrings in that party. That party was split up into 4 parties and that was the reason why the Congress (I) has come to power. I once again would like to say that it was because of Smt. Indira Gandhi, the Congress (I) candidates have won the elections. Therefore, it was the success of Smt. Indira Gandhi and not the candidates who have contested the elections. The people have given votes to Smt. Indira Gandhi *i. e.*, Hand symbol.

Then, Sir, after the Lok Sabha elections, elections to the 6 Assemblies had taken place. The Opposition Parties were not wise enough to meet the situation. They did not learn the lesson even after the results of the Lok Sabha elections. They further divided. Sir, the Janatha Party was divided into four groups BJP, Janatha (JP), Janatha (S) and another one. That was the reason why Congress (I) won the elections in the recent Assembly elections. Our Deputy Leader was saying that in Southern India, Anna D. M. K. has won and formed their Government in Tamil Nadu. In this connection, I want to tell him that in Andhra, in Karnataka, and in Maharashtra, Congress (I) Governments are functioning. I don't know why he has taken into account only Tamil Nadu. In Southern States—also, Congress (I) Governments are functioning. Sir, we believe in democracy and therefore we have to accept the results of the elections. Sir, Smt. Indira Gandhi has stated publicly at Kolhapur during the last election campaign that Karnataka-Maharashtra border dispute is there and she is going to solve it after the elections to the 9 States. She is a diplomatic Prime Minister of our country. She is a statesman. Sir, the President of Congress (U) and the Leader of the Opposition of this House, Mr. Devaraj Urs has stated in Bombay that Maharashtra-Karnataka border is a petty problem and there are so many other economic problems to be solved, etc., There were criticisms about that statement in Maharashtra and Mr. Sharad Pawar who was the President of Maharashtra Congress (U) Party has issued a statement that Maharashtra-Karnataka border dispute is there. Now, the ball is in the court of the Central Government. Let the Central Government solve this issue. It was due to that statement by Mr. Devaraj Urs, the President of the Congress (U) Party, Mr. Sharad Pawar or Congress (U) in Maharashtra lost 25 seats.

5-30 P. M.

If he had not spoken, the Congress-U party would have got 75 seats. He has not done so and the Congress U is very adamant in Maharashtra. They have not joined together with any 5 parties. These five parties wanted to have a coalition with the Congress-U. They were very adamant and they did not join other parties and fought elections independently. If they had joined with the other political parties, the result of the elections in Maharashtra would have been entirely different. I would like to inform the Government that this Maharashtra and Karnataka Border dispute is pending for the last 22 years and we have been successively elected 5 times. I have been telling every time about the settlement of this border dispute to Sri Devaraj Urs, the then Chief Minister. But, nothing has been done by Sri. Devaraj Urs to settle this issue. He knows very well that the border dispute is still there. Therefore, during the last elections, the then President of the Congress-I Party and the then Chief Minister Sri. Devaraj Urs, joined together with Sri Devegowda of the Janatha Party President and fielded only one candidate against me to defeat, but they did not succeed.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಹೊಗಳಿ, ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರನ್ನು ತೆಗಳಿದರೆ, ಶ್ರೀಮನ್ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರೇನೂ ಮಾರುಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ) ಬೆಳಗಾಂನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಬಲಗೇನೂ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ . . . .

At all, you have been elected for that purpose only. You go on arguing, we have no objection.

SRI B. BASAVALINGAPPA. — My friend Sri B. B. Sayanak has been making out a point that Smt. Indira Gandhi has stated at Kolhapur that she would attend to this problem after the elections and now since Smt. Indira Gandhi has won the elections, he is depending upon the version of Smt. Indira Gandhi made at Kolhapur. At the same time he is making certain accusations to our leader Sri Devaraj Urs that he has stated this problem as a 'petty problem'. Sir, I will be very happy, if Mr. Sayanak by cajoling the leader of the Congress-I party get the things done. But, I am certain that things which have been settled long long ago cannot be unsettled by just mere negotiations and talk like this. The things have settled long back and settled once for all. If there is any reopening of the issue, it would be like opening of Mahajan Commission only. But, the Mahajan Commission has delivered its verdict long back; it is final and it is accepted by all. What is the problem that is pending still now? If he succeeds in getting relief by cajoling the successors in the election, I wish him all well. Remember one thing, the

Kannadigas of this State are all united. They are all one, irrespective of their party affiliations. When once the problem is settled, there is no question of reopening it again.

SRI B. B. SAYANAK.—I know 11 Kannadigas are one. My friend Mr. B. savalingappa is saying that I am passing remarks against Sri Devaraj Urs. Sir, this is a fact which was stated in Bombay by Sri. Devaraj Urs and I am not criticising his statement. May I ask Mr. Deve Gowda about Mr. Madhu Dandavathe's statement? He had raised this issue on the 12th of this month in the Parliament, where in he said the Maharashtra and Karnataka dispute should be solved once for all. For that Sri Makwana Minister for State of Home stated that they are going to solve this problem. Since this issue has fallen in the Indira Gandhi's Court, let the Central Government decide it instead of you and I or any party. The Central Government has the power and right to decide this Maharashtra and Karnataka dispute. Under Article 3 constitution of India.

SRI H. D. DEVEGOWDA.—Then, why do you raise that issue in this House?

SRI B. B. SAYANAK.—My friends are saying that recently 8 Members (Kannadigas) have been elected from Sholapur to the Maharashtra Legislative Assembly and one Susheelkumar Shinde who he is my friend who as Pakka Marathi Kannada people are there in Maharashtra also who have been elected under the ticket of Congress-I and the Janatha Party. I request my friends if they say that 8 Kannada people are elected from Sholapur, to the Maharashtra Legislative Assembly, let them resign from their Membership and contest for elections on the basis of Maharashtra and Karnataka dispute. If they are elected, I will be the first person to resign from my Membership and go out. That is not the point here. One man by name Dr. Bellary who has got followers he has come over here. He is not demanding that Sholapur should be merged with Karnataka.

But, he is demanding that Kannada Primary School should be opened in Sholapur. In Bombay and even in Kolhapur there are Kannada Primary Schools. The Maharashtra Government is giving protection to Kannada and other languages such as Gujarathi etc.

SRI BHEEMANNA KHANDRE.—Sir, the hon. Member Sri Sayanak just now spoke something about a doctor, stating that doctor has no followers at all. That is not correct, this doctor has got about ten thousand followers and they have passed one resolution and that resolution is a part and parcel of the Mahajan Commission's report. First of all, this matter is to be settled amicably and you have refused

17TH JUNE 1980

to accept the Mahajan Commission's report, which is a final report. Therefore, there is no further arguments on this point.

SRI H. D. DEVEGOWDA.—The hon. Member Sri Sayanak has tried to comment on person who is not a member of this House. But, he is a Member of the Maharashtra Legislative Assembly.

SRI B. B. SAYANAK.—I have not mentioned his name.

SRI H. D. DEVEGOWDA.—When Sri Morarji Desai visited the Belgaum City, this problem was brought before him. At that time he said to the Maharashtra Ekikaran Samithi friends that this border dispute issue had been settled once for all and the issue will not be reopened again. This was categorically stated by the then Prime Minister of India, Sri Morarji Desai.

SRI B. B. SAYANAK.—This is not correct. When Sri Morarji Desai came to Belgaum during the election campaign, what he stated was that there is a unique unity between Janatha Party and the Congress-I, therefore, you must vote for Sri M. N. Naganur. But, he has not stated publicly that this question has been solved. I want to ask Sri Devegowda, why Sri H. M. Patel, the then Home Minister of India had invited both the Chief Ministers of Karnataka and Maharashtra regarding the discussion on the border dispute.

SRI S. R. BOMMAI.—Sir, on a point of order. This matter has been discussed in this Legislature umpteen times. I do not think the present budget attracts this type of speeches. I understand that my friend Sri Sayanak has made a speech in this connection saying that Smt. Indira Gandhi had promised him to solve this border dispute. I want to know in what way it is relevant so far as the budget discussion is concerned. If that is the case, let her solve this problem. She knows how to solve the problems and how to post-pone things, and let my friend Sayanak try. So far as Prof. Madhu Dandavathe's statement is concerned, M. Ps from Maharashtra will speak in favour of Maharashtra and M. Ps from Karnataka will speak in favour of Karnataka. It is quite natural. Let us not raise this controversial issue now. If he has got problems in regard to minorities, schools or other developmental problems, let him speak about it. If at all there is any dispute according to me there is no dispute, but according to Sri Sayanak there is a dispute. It is for the Government of India to settle. The report was laid on the table of the Parliament. We need not repeat all these things. So far as the linguistic Minorities Commission's report is concerned they have stated that the linguistic minorities have been treated well giving all facilities by the Government of Karnataka. This is a report of the Central Government Committee, which has stated that linguistic minorities in the state have been treated well.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಸಯನಕ್ ಅವರು ಏನು ಈಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಸದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಲೋಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದರು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲ ಇದಲ್ಲ. ಈ ಕಡೆ ಕುಳಿತಿರುವ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರೂ ಸಹ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯ ಒಂದು ಎಲೆಕ್ಷನ್ ವಿಸಿರಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಪತಿಯಿಂದ ಮಂತ್ರಿ ವರ್ಯರೊಬ್ಬರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಯನಕ್ ಅವರಿಗೆ ಖುಶಿ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬಹುದೇ ವಿನಹ, ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನೂ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ತಿಯವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಅವರು ಚಿಟಿಕ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಲಿ ನಮ್ಮದೇನು ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕತ್ಯ ಕರ್ಮ ಶ್ರೀಯೆ ಯಾವುದು ಎನ್ನುವುದು ಒಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆ ಇಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಏನು ಮಾಡುವುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಅವರು ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ, ಬಾರ್ಡರ್ ಡೆಸ್ ಪ್ಯೂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಉದಾರತೆಯಿಂದ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಇದೇರೀತಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೇಳಲಿ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿದರೆ ಸಾಕು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು “ಆಡಿದ್ದೇ ಅಡುತ್ತಾನೆ ಕಿಸಬಾಯಿ ದಾಸಯ್ಯ” ಎಂದಹಾಗೆ ಶ್ರೀ ಸಯನಕ್ ರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಈಗ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ. ಗಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಯಾರೋ ಮಾತನಾಡಿದರು, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡಿದರು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿರುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಯನಕ್ ರವರು ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವೇಕಾದರೆ ಜನತಾಪಾರ್ಟಿ ಯವರು ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿದರು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತುಕತೆ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವಂಥ ಪ್ರಮೇಯ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈವತ್ತು ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಈವತ್ತು ಇಂಥ ಉದ್ಧಾರಗಳನ್ನೆತ್ತಿದರೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಡಿಸ್ ಕಷನ್ ನೇ ನಿಂತು ಹೋಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಒಂದು ಇಡಿ ಸದನದ ಸಮಯವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್ — ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸದನದ ಮೂಲಕವೂ ಸಹ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾಳೆ ಹೇಳುವ ಬದಲಾಗಿ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸವೇ, ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅವರು ಕೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಅವರು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೆಳಗಾವಿ ಸಮಗ್ರ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಡುತ್ತದೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

(MR. SPEAKER in the Chair)

SRI B.B. SAYANAK.— Mr. Speaker Sir, I am entitled to speak on any subject as far as general discussion on budget is concerned. There is no ban on me which subject I should speak and discuss.

Nobody can teach me. I am here for thirteen years in the Legislative Assembly.

SRI MALLUR ANANDA RAO.— That is because of the generosity of Kannadigas.

SRI B. B. SAYANAK — My friends are saying that they have voted Congress—I thinking that we will get Belgaum. But they have not criticised when we voted and supported Janata and Congress-U parties. Now they are criticising. It is not fair on the part of these members. Let the Central Government take Mahajan Report to solve it on some basis. To solve this problem, there is Congress-I Government at the Centre, and at in Karnataka and Maharashtra. I request therefore, the Central Government that they must take the decision of Maharashtra Karnataka border dispute once far all on the basis of village as a unit contiguity, simple majority and wishes of of the people. We have won the election successively five times. This must be taken into consideration. Then I come to this compulsion of Kannada Language. As long as the border dispute is there, you should not make this Kannada compulsory in any department, that is, revenue, judiciary and education. I had gone to meet the Chief Justice of Karnataka High Court with my four colleagues and have given an application that in border dispute areas, judgements which were in English should be given in English : deposition should be recorded in English only. The Chief Justice asked us in which language the Maharashtra Courts were giving judgement in areas like Sholapur, Akkalkot etc. I told him that the Maharashtra courts were giving judgment in English and not in Marathi. There are many Gujaratis in Bombay but even then they give judgement in English. Let the Central Government decide this question once and for all. Then I will tell my people that they must learn Kannada. So long as border dispute is there and until it is solved you should not impose Kannada compulsorily in any court or in any department in any school.

Sir, regarding this price hike, recently the Central Government has increased price of the diesel by 70 paise per litre and the fertiliser price for Rs. 1450; they have increased it to Rs. 2000. I want to ask the Central Government that if the prices of the inputs go up, what is the plight of the agriculturists ? If the agriculturists' produce price is very low, nobody is going to determine the value of the price whereas the Government is increasing the price of diesel, fertiliser etc. on the agriculturists will be ruined. They can not survive. If the Government at the Centre does not fix the price of the agriculturists' produce, there will be a great agitation from the side of agriculturists and that these will be a revolt against the agricul-

turists. So I request the Central Government to reduce the price of diesel and fertiliser.

Sir, what about the prices of essential commodities? During the Lok Sabha election, the Congress Party and even Smt Indira Gandhi were complaining that the prices of onions had gone to Rs. 5 per Kg. Now, I want to ask them, what is the price of Sugar today? It is Rs. 5-50 or Rs. 6 or sometimes even Rs. 7. During the Janata regime, the cement was available at Rs. 25 per bag. Now, it is Rs. 50 to Rs. 55 per bag. In this way, are you going to do justice to the common people and agriculturists? The Government must consider this also.

Let me say a few words about education. Now a days there is a common complaint that students take to copying in the examinations. If students were to follow the same practice, then it is better the Government allows them to refer to the books and answer. Such a practice is followed in America. Let the students refer to the books, the examiners should correct and assess the papers strictly so that the students get justice.

Then about the Medical Colleges what is the capitation fee that is collected? Nearly Rs. 1 lakh or Rs. 2 lakh, are collected. In the case of Engineering Colleges also it is said that a sum of Rs. 10,000 to Rs. 15,000 is collected as capitation fee and also a sum of Rs. 10,000 is collected as building fund. Is this a commercial business? How is it that the Government is allowing such things? Since the Government is giving grants to them, the Government can as well take over all these colleges under their control. Why not the Government run these colleges themselves? Sri H. M. Channabasappa was the Health Minister in the Cabinet of Sri D. Devaraj Urs, who categorically assured on the floor of the House that the Government would take over all the private medical and engineering colleges. But nothing has been done so far.

SRI B. BASAVALINGAPPA, the Deputy Leader of the Opposition when he was the Minister, also assured on the floor of the House that soon after the elections, he would bring a comprehensive Bill regarding Rent Control within one year. He could not do it. Therefore, I request the Government to take a decision atleast now for introduction of this comprehensive Bill.

Further, Sir, I would like to say something regarding the development of my area. There is no development at all. There is no Minor, or Medium or Major Irrigation Scheme. The Government is saying that there are sufficient number of tanks. The tanks were constructed by the then States of Sangli and Kurundwad. This

Government has not constructed even a single tank in Belgaum. that is why, our area is not a developed one. There are so many villages which are suffering from inadequate water supply. There is Yallur village with a population of about 10,000 which has no facility of water supply. Then, Godsewadi village which falls within the jurisdiction of Corporation area, has also no water facility. Another village by name Handignur has also no facility of water supply. Therefore, I request the Government to consider providing sufficient water supply to our area

There is a Bellary Nala. We are urging for its construction for the last 22 years. In rainy season, two thousand acres of fertile land will be submerged. One acre of land yields 20 bags of paddy. What is the loss to the nation? If we calculate, every year, there will be a loss of Rs. 4 lakhs to the nation. So, I request the Government to construct this Bellary Nala as early as possible.

The Government have said that they are going to construct one lakh Janatha Houses. I want to ask the Government, what is the quality of the houses. A highly placed officer of the Government inspected the Janatha houses when he visited to Gulbarga and noticed that many houses had collapsed even before occupation. In my area also, sir, it is the same thing. Therefore, I request the Government to do some justice by constructing good houses for these poor and downtrodden people.

The Government has imposed betterment levy and water tax. How many districts have paid this? Sir, the people from our area have paid 90%. I visited Tumkur, Kolar and many other places, where I was told that they have not paid water tax and betterment levy. The balance outstanding is to the tune of Rs. 7 crores. If that is the case, why are you imposing it on our people only. I request the Government to remove the water tax. I request the Government to remove the tax on confectionery.

The Government has started the stipendary scheme for unemployed graduates. We are the members of that committee. We have submitted a list but the Government has not approved it, so far. Not only that, the boys who are serving under this scheme are being sent to the villages. Sir, they are getting only Rs. 150 per month. Then sir, these unemployed graduates have not received their salary for the last 3 months. Therefore, I request the Government to sanction the salary of these unemployed graduates serving under stipendary scheme.

6-00 P. M.

I am happy that in Karnataka 18% of the land is under forest area. It is a good thing. Now it has come down to 14%. I request the Government that afforestation should be taken up in Karnataka.

Another thing is in Karnataka so many irrigation schemes have been taken up besides power schemes. I should say that after 5 years Karnataka will be self-sufficient in food and also in electricity.

Regarding the labour problem, the Government is very lethargic. There are so many factories where there are lock-outs and strikes. About three months ago there was a strike in the Dandeli Paper Mills. After we raised this issue in the Assembly Government has settled that matter. But due to strike the State and Central Governments have sustained a loss of Rs. one crore per month. In the Bagalkot Cement Factory, strike is going on. As a result of this strike, our nation is put to a loss. In the Alluminium factory there is a lock-out and in the Homoeopathic college there is a lock-out. These lock-outs are putting the nation to loss. I request the Government that whenever there is a lock-out or strike, your Labour Department should take active part and settle the problems immediately. This step will help in the prosperity of our nation and the workers will also be satisfied. With these remarks I thank the Chair and close my speech.

Statement by Minister

Disruption of water supply to the city of Bangalore on 16th and 17th June 1980.

† SRI DHARAM SINGH (Minister for Urban Development).— The City is receiving 30 mgd. of water from the Thippagondanahalli Reservoir. This supply is given to the northern, western parts of the City and portion of Cantonment area.

The supply is drawn through three rising mains of 36", 27", 24" dia. All the three mains are interlinked in a number of places for equalisation of pressure. On Sunday evening the 36" branch pipe of the link connection between 36" and 24" Main near Bydarahalli gave way. The pumpage was reduced from 30 mgd. to 16 mgd. and the 36" Main is isolated. The repair work is going on round the clock. The work will be completed by mid-night of Tuesday and normal pumpage will be resumed immediately thereafter.

Since the total supplies to the City has been reduced, notification has been issued stopping supply to the City on the evening of Tuesday and Wednesday to build up storage in the City.